

Łódź, dnia 23 kwietnia 2019 roku

Pan
Karol Misiak
Wójt Gminy Brąszewice

WK – 602/18/2019

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 561 ze zm.) informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Brąszewice¹. Kontrolą objęto lata 2017 - 2018 oraz wybrane zagadnienia z lat wcześniejszych, dotyczące przede wszystkim: kontroli wewnętrznej; prowadzenia rachunkowości; sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych; zadłużenia; gospodarki kasowej; realizacji dochodów z podatków i opłat lokalnych; realizacji dochodów z majątku; udzielania zamówień publicznych; wydatków inwestycyjnych; ewidencji i inwentaryzacji. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów, ich wadliwej interpretacji oraz niewystarczającego działania procedur wewnętrznej kontroli finansowej. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności:

I.

W zakresie ustaleń organizacyjnych

1. Ustalono, że Publiczne Gimnazjum w Brąszewicach funkcjonowało do dnia 31 sierpnia 2017 roku jako wyodrębniona jednostka organizacyjna. Od dnia 1 września 2017 roku Gimnazjum zostało włączone do Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Brąszewicach, na mocy uchwały nr XXXIII/139/2017 Rady Gminy Brąszewice z dnia 16 marca 2017 roku w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjum do nowego ustroju szkolnego. W Gminie prowadzony jest rejestr jednostek organizacyjnych, z którego nie wykreślono Publicznego Gimnazjum, po jego włączeniu w strukturę Szkoły Podstawowej w Brąszewicach.

¹ Czynności kontrolne prowadzone były w dniach 19 grudnia 2018 roku – 15 lutego 2019 roku. Protokół kontroli podpisany został w dniu 12 kwietnia 2019 roku.

2. Gminna Biblioteka Publiczna w Brąszewicach, działająca jako samorządowa instytucja kultury, została wpisana do rejestru prowadzonego w formie papierowej przez organizatora. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2012 r., poz. 189), rejestr instytucji kultury jest prowadzony w postaci elektronicznej, pozwalającej na sporządzanie z niego wydruków oraz uniemożliwiającej dokonanie wpisu przez osobę nieuprawnioną. Ponadto, niezależnie od prowadzonego przez organizatora rejestru, dla każdej instytucji kultury zakłada się i prowadzi oddzielnie elektroniczną księgę rejestrową. Rejestr, informację o rejestrze oraz sposobie udostępniania danych w nim zawartych zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie organizatora.
3. Stwierdzono, że ilość umów jaka została zawarta na prowadzenie rachunków bankowych w Urzędzie Gminy Brąszewice oraz rozbieżności dotyczące dat ich zawarcia oraz czasu obowiązywania uzasadniają wniosek dotyczący potrzeby uporządkowania tej materii. Gmina powinna ujednoclić sposób zawierania umów o rachunki bankowe, poprzez zawarcie generalnej umowy z bankiem wybranym do dokonywania obsługi bankowej, zgodnie z zasadami określonymi przez Prawo zamówień publicznych. Stosownie do art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 ze zm.) – ustawy nie stosuje się do zamówień których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro. Jednak mając na uwadze regulacje wynikające z art. 142 ust.1 i 4 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zwrócić należy uwagę, że w obecnie obowiązującym stanie prawnym nie jest możliwe zawieraniu umów o prowadzenie obsługi bankowej na czas nieokreślony.
4. Do zarządzenia Wójta Gminy Brąszewice nr 7/2012 z dnia 19 marca 2012 roku w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości nie wprowadzono żadnych zmian wynikających ze zmian przepisów w zakresie rachunkowości. W latach 2013-2017 rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 760) było kilkakrotnie zmieniane, a od 2018 roku obowiązuje rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 ze zm.), stanowiące podstawę prawną do ustalenie planów kont dla budżetu i jednostek budżetowych. Konieczne jest zatem dostosowanie regulacji wewnętrznych do aktualnie obowiązującego rozporządzenia oraz ustawy o rachunkowości.
5. Urząd Gminy w Brąszewicach prowadził w latach 2017-2018 roku obsługę finansowo księgową następujących jednostek organizacyjnych:

[1] Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brąszewicach, [2] Szkoły Podstawowej w Brąszewicach, [3] Przedszkola Publicznego w Brąszewicach, [4] Gimnazjum Publicznego w Brąszewicach (do 31 sierpnia 2017 roku), [5] Szkoły Podstawowej w Godynicach, [6] Szkoły Podstawowej w Żurawiu. Rada Gminy nie podjęła jednak uchwały, która określałaby jednostki obsługujące i obsługiwane oraz zakres obowiązków powierzonych jednostce obsługującej w ramach wspólnej obsługi dla jednostek oświatowych oraz ośrodka pomocy społecznej, na podstawie art. 10b ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.). Uchwała dotycząca wspólnej obsługi nie została podjęta także wcześniej (przed 1 stycznia 2016 roku) - na podstawie ustawy o systemie oświaty. Od dnia 1 stycznia 2016 roku obowiązują regulacje wynikające z ustawy z dnia 25 czerwca 2015 roku o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1045), które wprowadziły do ustawy o samorządzie gminnym unormowania określające zasady organizowania i wykonywania wspólnej obsługi wszelkiego rodzaju gminnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych. Na mocy art. 10a ww. ustawy o samorządzie gminnym, od 1 stycznia 2016 roku Gmina może zapewniać obsługę w szczególności administracyjną, finansową i organizacyjną dla jednostek organizacyjnych zaliczanych do jednostek sektora finansów publicznych, gminnych instytucji kultury oraz innych zaliczanych do sektora finansów publicznych gminnych osób prawnych. W zakresie jednostek budżetowych zastosowanie znajdują regulacje zawarte w art. 10b ust. 2 i art. 10c ustawy o samorządzie gminnym. Dla zorganizowania wspólnej obsługi jednostek budżetowych (w tym szkół) niezbędne jest podjęcie przez radę gminy uchwały na podstawie art. 10b ust. 2 ustawy, określającej w szczególności jednostkę obsługującą (obecnie funkcję tę pełni Urząd Gminy), jednostki obsługiwane oraz zakres obowiązków powierzonych jednostce obsługującej w ramach wspólnej obsługi. Zakres wspólnej obsługi określony uchwałą rady gminy musi być wyznaczony z uwzględnieniem regulacji zawartych w art. 10c ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Z przepisu tego wynika, że obowiązki powierzone jednostce obsługującej nie mogą obejmować kompetencji kierowników jednostek obsługiwanych do dysponowania środkami publicznymi oraz zaciągania zobowiązań, a także sporządzania i zatwierdzania planu finansowego oraz przeniesień wydatków w tym planie. Wspólna obsługa nie może zatem polegać na jakiejkolwiek formie dysponowania przez jednostkę obsługującą środkami jednostek obsługiwanych. Ponadto art. 10c ust. 2 ustawy wskazuje, że w przypadku powierzenia jednostce obsługującej obowiązków z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych są one przekazywane w całości (wynika z tego m.in., że to kierownik jednostki obsługującej – wójt, jeżeli jednostką obsługującą będzie urząd gminy – ma sporządzać i aktualizować dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości jednostek obsługiwanych, a także podpisywać ich sprawozdania). Natomiast w zakresie gminnych instytucji kultury i innych samorządowych osób prawnych ustawodawca sformułował wymóg zawarcia porozumienia (art. 10b ust. 3) w celu przystąpienia do wspólnej obsługi, po uprzednim zgłoszeniu wójtowi takiego zamiaru. Porozumienie takie powinno regulować zakres wspólnej obsługi.

W zakresie kredytów i pożyczek

Stwierdzono przypadki nieterminowego regulowania rat kapitałowych i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Powyższe dotyczyło: [1] rat pożyczki przypadających do spłaty: do dnia 31 marca 2017 roku – zapłacono w dniu 3 kwietnia 2017 roku, do dnia 31 stycznia 2018 roku – zapłacono w dniu 26 lutego 2018 roku, do dnia 30 kwietnia 2018 roku – zapłacono w dniu 1 czerwca 2018 roku, do dnia 31 października 2018 roku – zapłacono w dniu 7 listopada 2018 roku i do dnia 31 stycznia 2018 roku – zapłacono w dniu 26 lutego 2018 roku, [2] odsetek przypadających do spłaty w 2017 roku, w tym: do dnia 10 stycznia 2017 roku – zapłacono w dniu 30 stycznia 2017 roku, do dnia 10 marca 2017 roku – zapłacono w dniu 3 kwietnia 2017 roku, do dnia 10 maja 2017 roku – zapłacono w dniu 31 maja 2017 roku, do dnia 10 lipca 2017 roku – zapłacono w dniu 31 lipca 2017 roku, do dnia 10 listopada 2017 roku – zapłacono w dniu 6 grudnia 2017 roku, [3] odsetek przypadających do spłaty w 2018 roku, w tym: do dnia 10 stycznia 2018 roku – zapłacono w dniu 26 lutego 2018 roku, do dnia 10 lutego 2018 roku – zapłacono w dniu 26 lutego 2018 roku, do dnia 10 marca 2018 roku – zapłacono w dniu 30 marca 2018 roku i w dniu 17 kwietnia 2018 roku, do dnia 10 maja 2018 roku – zapłacono w dniu 1 czerwca 2018 roku, do dnia 10 lipca 2018 roku – zapłacono w dniu 31 lipca 2018 roku i do dnia 10 września 2018 roku – zapłacono w dniu 18 września 2018 roku. Z tytułu nieterminowych płatności zapłacono w dniu 17 kwietnia 2018 roku odsetki karne w kwocie 20,98 zł.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Bezpośrednio na rachunku budżetu (lub w kasie) gromadzone były dochody z tytułu opłaty skarbowej, czynszów, opłat za użytkowanie wieczyste, opłat za przedszkole (pobyt dzieci i wyżywienie), opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Powyższe dochody powinny stanowić dochody jednostek budżetowych je realizujących, a co za tym idzie powinny być uwzględnione w ich planach finansowych oraz ewidencjonowane w księgach oraz wykazywane w sprawozdaniach tych jednostek. W trakcie kontroli RIO w Łodzi został otwarty nowy rachunek bankowy w Urzędzie Gminy, na który miały wpływać ww. dochody, a co za tym idzie ewidencja gromadzonych dochodów we wskazanym zakresie odbywać się będzie w urządzeniach księgowych Urzędu Gminy w Brąszewicach.
2. Ustalono, że w księgach rachunkowych budżetu funkcjonowało konto 101 – Kasa, na którym ewidencjonowano gotówkowe wpływy z tytułu np. opłaty skarbowej, opłat za przedszkole (pobyt dzieci i wyżywienie), opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Konta 101 – Kasa, nie uwzględniono w zakładowym planie konta dla budżetu Gminy Brąszewice, ustalonym w zarządzeniu nr 7/2012 Wójta Gminy Brąszewice z dnia 19 marca 2012 roku, natomiast faktycznie konto to funkcjonowało i odbywała się na nim ewidencja ww. operacji. Wskazań należy jednak, że konto 101 – Kasa – zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek

budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - zostało uwzględnione w załączniku nr 3, tj. w planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, a nie w załączniku nr 2 tj. planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z § 14 ust. 2 rozporządzenia - plany kont określone w załącznikach do rozporządzenia stanowią podstawę do opracowania zakładowych planów kont. Natomiast zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia - plan kont dla budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być uzupełniony, w miarę potrzeby, o właściwe konta planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych. Takie same regulacje zawiera § 19 i § 20 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r., poz. 109 ze zm.). Powyższe upoważnienie do uzupełnienia planu kont nie może być jednak traktowane jako podstawa do utworzenia konta, które daje umocowanie do księgowania operacji gospodarczych, które nie powinny być ewidencjonowane w księgach budżetu. Opis do konta 901 - Dochody budżetu, rozróżnia dochody, które są ewidencjonowane bezpośrednio po wpływie na rachunek budżetu i należą do nich przede wszystkim dochody z tytułu otrzymanych dotacji i subwencji, pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niektóre inne, w tym z innych budżetów. Natomiast druga kategoria dochodów ewidencjonowana na koncie 901 to dochody przekazywane przez jednostki budżetowe, które je zrealizowały. Obsługa kasowa odbywa się w Urzędzie Gminy Brąszewice, który realizuje dochody własne budżetu Gminy Brąszewice i jedynie w księgach rachunkowych Urzędu powinna odbywać się ewidencja operacji gotówkowych. Zatem nie ma żadnych podstaw aby konto 101 - Kasa, funkcjonowało w księgach budżetu Gminy Brąszewice. Ewidencja zebranych dochodów budżetu w kasie odbywała się poprzez zapis Wn 101 Ma 140 - Środki pieniężne w drodze. Natomiast odprowadzenie na rachunek bankowy było ewidencjonowane Wn 140 Ma 101. Wpływ na rachunek bankowy dochodów zebranych w kasie ewidencjonowany był Wn 133 Ma 901. Należy również stwierdzić, że taki sposób ewidencji wcześniej wyszczególnionych dochodów stanowił naruszenie zasad prowadzenia kont oraz rozliczania środków pochodzących z dochodów budżetowych jednostek budżetowych.

3. W 2017 roku w kwocie odsetek ujętych w § 8110 uwzględniono kwotę zryczałtowanej opłaty od aneksu do umowy pożyczki nr 630/OEW/PD/2012. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.) - § 811 klasyfikacji budżetowej jest przeznaczony do ewidencji odsetek od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek.
4. Skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych wykazane w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP, sporządzonych za 2017 rok zawyżono zakresie w podatku od nieruchomości od osób prawnych o kwotę

16.214,74 zł. Przyczyny nieprawidłowości zostały opisane w protokole kontroli.

5. Skutki finansowe zwolnień w podatku od nieruchomości od osób prawnych zostały zawyżone w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP, sporządzonych za 2017 rok, o kwotę 44.261,46 zł - w związku z uwzględnieniem w kwocie skutków zwolnień: [1] gruntów ochotniczych straży pożarnych sklasyfikowanych w ewidencji gruntów jako użytki rolne, nie zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, [2] budowli, gruntów, budynków publicznych wykorzystywanych na cele sportu i kultury fizycznej.

Gmina złożyła korekty sprawozdań Rb-PDP i RB-27S za 2017 rok w zakresie ww. nieprawidłowości w dniu 20 lutego 2019 roku.

6. W bilansie z wykonania budżetu za 2017 rok wykazano pozostałe należności i rozliczenia w wysokości 1.256,33 zł. Powyższa kwota należności wynikała z salda Wn konta 223 – Rozliczenie wydatków budżetowych. W wyniku kontroli stwierdzono, że powyższa kwota dotyczyła nierozliczonych środków przekazanych na wydatki za 2016 rok, w wyniku błędnie zaksięgowanej kwoty wydatków za 2016 rok wynikającej ze sprawozdań jednostkowych Rb-28S. Nierozliczone środki na wydatki za 2016 rok dotyczyły Szkoły Podstawowej w Brąszewicach (kwota 706,76 zł) oraz Publicznego Gimnazjum w Brąszewicach (kwota 549,57 zł). Podczas kontroli sporządzono polecenie księgowania nr 16 z dnia 31 grudnia 2018 roku, którym dokonano sprostowania ww. kwot poprzez zapis na kontach Wn 960 – Skumulowane wyniki budżetu oraz Ma 223 – Rozliczenie środków na wydatki budżetowe.
7. Na koncie 133 ewidencja odbywała się zarówno na koncie syntetycznym, jak i analitycznym (konto to miało wydzieloną tylko jedną analitykę). Z zestawienia obrotów i sald wynikało, że konto 133 i konto 133-1 miały inne salda i obroty i posiadały dodatkowe podsumowania oznaczone jako konto 133, które było sumą sald kont 133 i 133-1. Należy stwierdzić, że w tym przypadku oprogramowanie traktowało konto 133 jak drugą analitykę i generowało dodatkowe podsumowanie konta 133, uwzględniające wszystkie obroty i salda dla niego, tj. zarówno dla 133, jak i dla 133-1. Opisany stan faktyczny naruszał zasady ewidencji na kontach analitycznych i syntetycznych. Zgodnie bowiem z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 351) - konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Zgodnie z przytoczonym przepisem konta analityczne są uszczegółowieniem kont syntetycznych, a konto syntetyczne zawiera zapisy dokonane na wszystkich kontach analitycznych prowadzonych do tego konta. Oprogramowanie, które pozwala na dokonanie zapisów na koncie analitycznym, które nie są powtórzeniem zapisów dokonanych na koncie syntetycznym, należy uznać za niezgodne z ustawą o rachunkowości.
8. W zakresie dowodów źródłowych za styczeń 2018 roku, stwierdzono że w księgach rachunkowych 2017 roku nie ujęto dowodów księgowych wystawionych w 2018 roku, które dotyczyły zdarzeń gospodarczych z 2017 roku (dowody szczegółowo wymieniono w załączniku do protokołu kontroli), na łączną kwotę 16.250,79 zł. Zaniechanie ujęcia w księgach

rachunkowych wszystkich osiągniętych, przypadających na jej rzecz przychodów i obciążających ją kosztów związanych z tymi przychodami dotyczących danego roku obrotowego, niezależnie od terminu zapłaty, stanowiło naruszenie art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Kwoty wynikające z dowodów księgowych, które dotyczyły 2017 roku, a wpłynęły w roku następnym winny być zaewidencjonowane w 2017 roku na odpowiednich kontach kosztów (zespół 4). Jednostka naruszyła również art. 20 ust. 1 ww. ustawy, który wskazuje, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

9. Ponadto w wyniku kontroli ksiąg rachunkowych 2017 i 2018 roku stwierdzono faktury ujęte w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Brąszewice, na których jako nabywca nie został wskazany Urząd Gminy w Brąszewicach (lub Gmina Brąszewice), tylko jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej na łączną kwotę 1.680,71 zł. Z powyższego wynikało, że ww. faktury powinny zostać ujęte w księgach rachunkowych Ochotniczej Straży Pożarnej, a nie w księgach rachunkowych Urzędu Gminy w Brąszewicach, gdyż Urząd (Gmina) nie był stroną w operacjach gospodarczych udokumentowanych ww. fakturami.
10. W zakresie ewidencji rozliczeń z tytułu podatku VAT stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - salda analityczne konta 225 – Rozrachunki z budżetami, w zakresie podatku VAT (podatek naliczony, należny, przekazany do urzędu skarbowego) przedstawiały skumulowane w okresie całego roku zapisy dotyczące podatku VAT i nie odnosiły się do faktycznych należności i zobowiązań z tytułu tego podatku. Zarówno podatek naliczony jak i podatek należny, które były ujmowane na odrębnych analitykach, nie podlegały przeksięgowaniu na koniec miesiąca (w kwotach zgodnych z deklaracją cząstkową). Brak takich księgowania powodował comiesięczne kumulowanie tych wielkości. Konsekwencją braku takich przeksięgowania było powstanie salda należności w kwocie 9.928,64 zł (podatek naliczony) oraz salda zobowiązań w kwocie 51.834,61 zł (podatek należny), co nie było zgodne ze stanem faktycznym, ponieważ Urząd Gminy nie posiadał ani takich należności, ani zobowiązań. Należy dodać, że na kolejnej analityce (225-4) ewidencjonowano tylko przelewy podatku, który podlegał odprowadzeniu do Urzędu Skarbowego, bez drugostronnego zaewidencjonowania kwot wynikających z deklaracji cząstkowej (tj. VAT należnego i naliczonego za dany miesiąc). Spowodowało to powstanie salda należności w kwocie 43.031 zł, co nie było zgodne ze stanem faktycznym, ponieważ Urząd Gminy nie posiadał tej należności. Należy wskazać w tym miejscu, że ustawa o rachunkowości w art. 24 ust. 4 pkt 2 określa jakie księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne. Stosownie do wskazanego przepisu - są one sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych. Co prawda, podstawą do sporządzenia miesięcznej deklaracji VAT-7 są rejestry sprzedaży i zakupu, stanowiące ewidencje pomocnicze, jednak nie należy zapominać, że ich ujęcie syntetyczne

powinno odbywać się w księdze głównej (tj. na kontach księgi głównej). W zakresie podatku VAT zapisy w księdze głównej powinny być zgodne ze składaną deklaracją i w sposób systematyczny pogrupowane, aby odzwierciedlić dane wynikające z tej deklaracji, a także umożliwić uzyskanie informacji o kwocie podatku VAT, jaka jest do zapłaty bądź wysokości nadpłaty;

- ewidencja rozliczeń podatku VAT w zakresie Urzędu Gminy odbywała się w księgach Urzędu Gminy Brąszewice, natomiast ewidencja rozliczeń pozostałych jednostek organizacyjnych odbywała w księgach budżetu Gminy. Zarówno w obowiązującej polityce rachunkowości, jak i w zakładowym planie kont, nie zawarto żadnych przepisów dotyczących ewidencji podatku VAT, pomimo że w zarządzeniu nr 28/16 sformułowano obowiązek wprowadzenia zmian w polityce rachunkowości obowiązującej w jednostce, w szczególności w zasadach funkcjonowania kont związanych z rozliczeniem podatku VAT;
 - deklaracja zbiorcza Gminy Brąszewice nie była ewidencjonowana w księgach rachunkowych budżetu. W księgach budżetu nie ujmowano również deklaracji częściowych składanych przez jednostki organizacyjne;
 - wpływ podatku VAT z jednostek organizacyjnych, w tym z Urzędu Gminy, ewidencjonowano bezpośrednio na koncie 901, natomiast przekazanie podatku VAT do Urzędu Skarbowego ewidencjonowano jako zmniejszenie dochodów budżetu na koncie 901 w korespondencji z kontem 133. Ewidencja podatku należnego na koncie 901 była nieprawidłowa, gdyż podatek VAT nie może być uznany za dochód budżetu jednostki samorządu terytorialnego (jest on dochodem budżetu państwa). Należy zaznaczyć że środki dotyczące podatku VAT nie mieszczą się wprost w żadnej kategorii środków ujmowanych w budżecie, tj. dochodów, wydatków, przychodów, czy rozchodów. Środki pieniężne z tytułu podatku VAT podlegają szczególnym rozliczeniom i w związku z tym powinny być ujmowane na kontach rozrachunkowych. Ujmowanie podatku VAT w ewidencji budżetu Gminy wymaga szczególnego przygotowania i zazwyczaj wyodrębnienia nowych kont księgowych, oraz ściśle określonego powiązania z ewidencją Urzędu Gminy (oraz innych jednostek organizacyjnych) w tym zakresie. Należy rozważyć przyjęcie takich rozwiązań ewidencyjnych w zakresie podatku VAT, które pozwolą na rozliczanie podatku VAT w księgach Urzędu Gminy, co pozwoli na wyeliminowanie błędnych i niezgodnych z prawem zapisów księgowych;
 - zarówno z ksiąg rachunkowych budżetu Gminy Brąszewice, jak również z bilansu z wykonania budżetu, nie wynikały kwoty poprawnych rozliczeń z Urzędem Skarbowym (zobowiązań i należności). Przyjmując założenie, że rozliczenie podatku VAT zagregowane na poziomie Gminy, następuje w księgach budżetu Gminy Brąszewice, to na dzień 31 grudnia 2017 roku w zakresie podatku VAT powinny figurować, co prawda dwa salda, ale w następujących kwotach: [1] 1.124 zł – należność od Urzędu Skarbowego z tytułu nadpłaty podatku VAT za październik 2017 roku, zwrócona przez Urząd Skarbowy w Sieradzu w dniu 31 marca 2018 roku, [2] 3.541 zł – zobowiązanie wobec Urzędu Skarbowego z tytułu nadwyżki podatku należnego nad naliczonym za grudzień 2017 roku.
11. W zakresie ewidencji operacji na koncie 240 - Pozostałe rozrachunki, ustalono że zostały na nim zaewidencjonowane trzy sumy niewypłaconych wynagrodzeń na rzecz zmarłych pracowników, zatrudnionych w ramach prac

interwencyjnych (639,64 zł z listopada 2008 roku, 179,96 zł z lipca 2013 roku oraz 93,33 zł z 2014 roku). Należy wskazać, że podane sumy figurują w ewidencji Urzędu Gminy od kilku lat, a Urząd Gminy nie podejmował żadnych czynności w celu ustalenia osób, które mogłyby być uprawnione do otrzymania tych kwot. Zgodnie bowiem z art. 63¹ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1964 roku Kodeks Pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 917 ze zm.) - z dniem śmierci pracownika stosunek pracy wygasa. Prawa majątkowe ze stosunku pracy, jak np. prawo do wynagrodzenia należnego pracownikowi w chwili śmierci czy ekwiwalent za urlop, po śmierci pracownika przechodzą w częściach równych na małżonka oraz inne osoby spełniające warunki uzyskania prawa do renty rodzinnej w myśl przepisów o emeryturach i rentach z FUS. Dopiero, gdy brak jest takich osób, prawa te wchodzi do spadku po zmarłym pracowniku (art. 63¹ § 2 ww. Kodeksu). W przypadku, gdy okaże się, że brak jest osób uprawnionych do spadku lub odrzucają one spadek należy kwotę niewypłaconego wynagrodzenia złożyć w depozycie sądowym. Procedurę depozytową regulują art. 692 i nast. ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1360 ze zm.). W sprawach o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego właściwy jest sąd miejsca wykonania zobowiązania. Jeżeli nie da się go ustalić, odpowiedni jest sąd miejsca zamieszkania wierzyciela, a gdy wierzyciel jest nieznan lub gdy nie jest znane miejsce jego zamieszkania – sąd miejsca zamieszkania dłużnika. A zatem, gdy rzeczywiście wierzyciele – spadkobiercy pracownika – nie są znani, przyjmuje się, że właściwy jest sąd miejsca siedziby pracodawcy zmarłego pracownika. We wniosku o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego należy:

- określić zobowiązanie, przy wykonaniu którego składa się przedmiot;
- przytoczyć okoliczności uzasadniające złożenie;
- dokładnie oznaczyć przedmiot, który ma być złożony;
- wskazać osobę, której przedmiot ma być wydany, oraz warunki, pod którymi wydanie ma nastąpić.

12. Kwota zaległości i nadpłat wynikająca z ewidencji księgowej nie odpowiadała kwotom zaległości i nadpłat wynikającym ze sprawozdania Rb-27S oraz z bilansu Urzędu Gminy w zakresie należności z tytułu: [1] opłaty za gospodarowanie opadami komunalnymi, [2] podatku od środków transportowych, [3] opłat za wodę, co szczegółowo zostało opisane w protokole z kontroli. Powyższe stanowiło naruszenie § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 109), zgodnie z którym - kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Ponadto, kwota należności wynikająca z ewidencji syntetycznej dla wymienionych dochodów różniła się od stanu faktycznego, co stanowiło naruszenie art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości, który mówi - że księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Należy ponadto wskazać, że ustawa o rachunkowości w art. 24 ust. 4 pkt 2 określa jakie księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne. Stosownie do wskazanego przepisu są one sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności

dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

13. Pobranych przez inkasentów wpłat z tytułu podatków (od nieruchomości, rolnego, leśnego - od osób fizycznych) nie ewidencjonowano na koncie pozabilansowym 991 - Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników. Stosownie do § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., nr 208, poz. 1375), na koncie pozabilansowym 991 powinny być ewidencjonowane rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników.
14. Przypis zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości od osób fizycznych następował w dacie wydania decyzji przed skutecznym jej doręczeniem (przypis następował zbyt wcześnie). W myśl art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 800 ze zm.), zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania.
15. Dochody z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste w kontrolowanym okresie ewidencjonowano i wykazywano w sprawozdaniu budżetowym Rb-27S w § 047. Tymczasem od dnia 1 stycznia 2016 roku dla wpływów z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości przewidziany jest § 055, a § 047 dotyczy wpływów z opłat za trwały zarząd, użytkowanie, służebności nieruchomości.
16. W zakresie ewidencji księgowej opłat za użytkowanie wieczyste ustalono:
 - ewidencjonowano jedynie wpłaty opłat za użytkowanie wieczyste na kontach organu (dochodów), poprzez zapis na kontach 133 (Wn), 222 (Ma) i 222 (Wn), 901 (Ma). W ewidencji księgowej Urzędu nie ujmowano przypisów, co skutkowało brakiem możliwości ustalenia sald końcowych tj. zaległości i nadpłat (na powyższe wskazywano już podczas poprzedniej kontroli przeprowadzonej przez RIO w Łodzi),
 - w związku z powyższym w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych sporządzonych na koniec 2017 roku i na koniec III kwartału za 2018 rok, w rozdziale 70005 § 047 nie wykazano żadnych zaległości i nadpłat. Na podstawie uzyskanych w trakcie kontroli informacji ustalono, że na dzień 31 grudnia 2017 roku istniały zaległości z ww. tytułu w kwocie 7.232,75 zł. Stwierdzono również, że wystąpiły nadpłaty z tytułu opłaty wniesionej przez OSM za lata 2017-2018 po 0,09 zł za każdy rok,
 - dla poszczególnych użytkowników wieczystych nie prowadzono ewidencji szczegółowej. Zgodnie z opisem do konta 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych, zawartym w załączniku nr 3 do obowiązującego do dnia 31 grudnia 2017 roku rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla

budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - konto 221 służyło do ewidencji należności jednostek z tytułu dochodów budżetowych. Na stronie Wn konta 221 należało ujmować ustalone należności z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat. Na stronie Ma konta 221 należało ujmować wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) należności. Na koncie 221 należało ujmować również należności z tytułu podatków pobieranych przez właściwe organy. Zapisy z tego tytułu mogły być dokonywane na koniec okresów sprawozdawczych na podstawie sprawozdań z ewidencji podatkowej (zaległości i nadpłaty). Ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą. Konto 221 mogło wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznaczało stan należności z tytułu dochodów budżetowych, a saldo Ma - stan zobowiązań jednostki budżetowej z tytułu nadpłat w tych dochodach.

Wskazane rozporządzenie zostało z dniem 1 stycznia 2018 roku uchylone i zastąpione przez rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W rozporządzeniu z dnia 13 września 2017 roku zawarto analogiczne regulacje, jak w uchylonym rozporządzeniu, z zastrzeżeniem, że dodano zapis, iż ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji budżetowej może być też stosowana alternatywnie na kontach korespondujących z kontem należności z tytułu dochodów budżetowych.

17. W zakresie ewidencji należności z tytułu umów dzierżawy stwierdzono:
 - wpłaty z tytułu czynszu ewidencjonowano na kontach organu (dochodów) poprzez zapis na kontach 133 (Wn), 222 (Ma) i 222 (Wn), 901 (Ma). W ewidencji księgowej Urzędu ujęto w kontrolowanym okresie przypisy należności z tytułu dzierżawy, ale tylko w zakresie umów dzierżawy podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT. Powyższe skutkowało brakiem możliwości ustalenia sald końcowych tj. zaległości i nadpłat (na powyższe wskazywano już podczas poprzedniej kontroli przeprowadzonej przez RIO w Łodzi),
 - w związku z powyższym w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych, sporządzonych na koniec 2017 roku i na koniec III kwartału za 2018 rok, w rozdziale 70005 § 075 nie wykazano żadnych zaległości i nadpłat. Na podstawie uzyskanych w trakcie kontroli informacji ustalono, że na dzień 31 grudnia 2017 roku istniały zaległości z ww. tytułu w kwocie co najmniej 323,79 zł netto (tylko w zakresie lokali użytkowych, zaległości z tytułu umów lokali mieszkalnych wymagają przeanalizowania przez kontrolowanych - uwagi w protokole kontroli).
18. W sprawozdaniu budżetowym Rb-27S, sporządzonym na koniec 2017 roku, w ewidencji księgowej - obroty na klasyfikacji do konta 221, dochody z najmu/dzierżawy (§ 075) wykazano częściowo w kwocie brutto. Zarówno

z obrotów na klasyfikacji dochodów, jak i ze sprawozdania Rb-27S - z ww. tytułu, wynikała kwota 44.920,26 zł. Ustalono, że podatek VAT należny w 2017 roku od umów najmu/dzierżawy wyniósł 5.500,70 zł. W ciągu roku wyksięgowano z ww. klasyfikacji podatek VAT należny w kwocie 3.975,00 zł. W związku z powyższym dochody wykonane na koniec 2017 roku w § 075 zostały zawyżone o kwotę 1.525,70 zł.

Należy mieć na uwadze, że jednostki samorządu terytorialnego powinny tak prowadzić ewidencję rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług, aby w sprawozdaniu budżetowym Rb-27S nie wykazywać dochodów z tytułu podatku VAT należnego. Podatek od towarów i usług jest dochodem budżetu państwa – o czym stanowi jednoznacznie przepis art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2174 ze zm.).

19. W dniu 1 lutego 2017 roku Gmina sprzedała działkę rolną, oznaczoną nr 648/2 o powierzchni 0,0689 ha, położoną w Brąszewicach. Ustalono, że ww. nieruchomości zdjęto z ewidencji mienia komunalnego, natomiast z ewidencji księgowej na koncie 011 nie wynikało, aby ww. działka została wyksięgowana ze stanu środków trwałych. Powyższe stanowiło naruszenie art. 24 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym księgi - rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.
20. Stwierdzono, że wydatek w kwocie 10.000,00 zł wykazano w sprawozdaniu Rb-28S - z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2017 roku, w dziale 851, rozdziale 85154, § 2820, jako dotację celową z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.) - przedmiotowy wydatek należało zakwalifikować w § 2360 – dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego.
21. Nieprawidłowo klasyfikowano w ewidencji i sprawozdaniach Rb-28S w 2018 roku wydatki na dotacje dla:
 - punktów przedszkolnych - ujmowano je w rozdziale 80104 – przedszkola, zamiast w rozdziale 80106 – inne formy wychowania przedszkolnego,
 - dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do szkół podstawowych - klasyfikowano je w rozdziale 80101 – szkoły podstawowe, zamiast w rozdziale 80150 - realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych,
 - dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do punktów przedszkolnych i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych - ujmowano je w rozdziałach 80104 – przedszkola i 80103 – oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zamiast w rozdziale 80149 - realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego,

- dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju - ujmowano je w rozdziałach 80104 – przedszkola i 80103 – oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zamiast w rozdziale 85404 - wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

Powyższe błędy w klasyfikacji stanowiły uchybienia w zakresie stosowania załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

22. Na koncie analitycznym 240/7 – Pozostałe rozrachunki, ewidencjonowano między innymi diety radnych, ryczałty samochodowe, umowy zlecenia, diety członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dofinansowania do urlopu, ekwiwalenty za akcje ratownicze. W związku z powyższym ewidencja analityczna na ww. koncie nie spełniała wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Opis do konta 240 wskazuje, że ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 240 powinna zapewnić ustalenie rozrachunków, roszczeń i rozliczeń z poszczególnych tytułów.
23. Stwierdzono przypadki ewidencjonowania pozostałych środków poprzez zapis na kontach Wn konto 013 – Pozostałe środki trwałe, Ma konto 072 – Umorzenie pozostałych środków trwałych (jednoczesne przyjęcie i umorzenie środka trwałego), co stanowiło naruszenie zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W powyższym rozporządzeniu określono, że umorzenia pozostałych środków trwałych dokonuje się poprzez zapis na kontach Wn konto 401 – Zużycie materiałów i energii, Ma konto 072 – Umorzenie pozostałych środków trwałych. Powyższe rozporządzenie zostało z dniem 1 stycznia 2018 roku uchylone i zastąpione przez rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W rozporządzeniu z dnia 13 września 2017 roku zawarto analogiczne regulacje, jak w uchylonym rozporządzeniu.
24. Wydatki dokonane na podstawie zawartych przez Gminę Brąszewice z Powiatem Sieradzkim porozumień: [1] "Przebudowa drogi powiatowej Starce – Robaszew poprzez wykonanie nawierzchni asfaltowej na długości 400 m" – kwota udzielonej dotacji 30.000,00 zł oraz [2] realizacja zadań z zakresu bieżącego utrzymania dróg powiatowych Brąszewice – Żuraw, Godynice – Klonowa, zostały zaewidencjonowane i wykazane w sprawozdaniach Rb-28S w rozdziale 60016 klasyfikacji budżetowej – drogi publiczne gminne. Zgodnie

z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych - wydatki na drogi publiczne powiatowe klasyfikuje się w rozdziale 60014. Ponadto, zgodnie z powołanym powyżej rozporządzeniem - dla dotacji celowej na pomoc finansową udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych - a takim zadaniem jest „Przebudowa drogi powiatowej Starce – Robaszew” - przewidziano § 6300 klasyfikacji budżetowej. Zastosowany przez jednostkę § 2710 dotyczy dotacji celowej na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących. Wydatki majątkowe budżetu obejmują wydatki inwestycyjne (w tym zakupy inwestycyjne) jednostek budżetowych oraz dotacje celowe przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji konkretnych inwestycji oraz wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego. Podstawą do dokonywania wydatków jest plan wydatków, który wynika z uchwały budżetowej, a którego pozycje stanowią nieprzekraczalny limit.

W zakresie realizacji dochodów budżetowych

1. Wadium wpłacone w dniu 3 czerwca 2015 roku w przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż drewna, nie zostało przekazane na rachunek dochodów i zaliczone do dochodów budżetu Gminy Brąszewice 2015 roku. Z osobą wpłacającą zawarto w dniu 2 lipca 2015 roku umowę nr 26/2015. Przekazania ww. kwoty na rachunek dochodów Urzędu dokonano dopiero w dniu 14 lutego 2019 roku.
2. Decyzją z dnia 14 maja 2018 roku w sprawie zmiany decyzji ostatecznej ustalającej wysokość podatku od nieruchomości dla podatnika nr (...) ² - opodatkowano budynki pod działalność gospodarczą niezgodnie z informacją złożoną przez podatnika na 2018 rok. (...) ³. W trakcie kontroli RIO, decyzją z dnia 31 stycznia 2019 roku dokonano odpisu podatku o kwotę 345 zł.
3. W rezultacie kontroli prawidłowości opodatkowania środków transportowych stwierdzono nieprawidłowości w poniższym zakresie:
 - podatnik nr (...) ⁴ zgłosił w latach 2017-2018 do opodatkowania przyczepę o DMCZP 12t, zawieszeniu pneumatycznym i liczbie osi 2. Dla przyczepy został zadeklarowany podatek w kwocie 442 zł w 2017 roku i 462 zł w 2018 roku,

² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

jak dla przyczepy z zawieszeniem pneumatycznym lub uznanym za równoważne i liczbą osi 1 oraz DMCZP nie mniej niż 12 ton. Zgodnie z uchwałą nr XXVIII/117/2016 Rady Gminy z dnia 1 grudnia 2016 roku - podatek dla przyczepy o parametrach zadeklarowanych przez podatnika powinien wynosić w 2017 roku 592 zł. Stosownie do uchwały nr XXXVIII/166/2017 Rady Gminy z dnia 22 listopada 2017 roku w 2018 roku podatek dla ww. przyczepy powinien stanowić kwotę 612 zł. Tym samym podatnik zaniżył podatek w 2017 roku o kwotę 150 zł i w 2018 roku o kwotę 150 zł. W dniu 29 stycznia 2019 roku podatnik złożył korekty deklaracji za lata 2017-2018, w których przyjął stawki podatkowe dla przyczepy, wynikające z ww. uchwał podatkowych,

- w załącznikach DT-1/A do deklaracji DT-1 złożonych na lata 2017-2018 w przypadku kilku pojazdów zgłoszonych do opodatkowania i wymienionych w załączniku do protokołu kontroli nie uzupełniono informacji dotyczącej wpływu przedmiotowych pojazdów silnikowych na środowisko naturalne (spełnienia norm czystości spalin EURO, posiadania instalacji gazowej, inne). We wszystkich przypadkach wyliczono podatek jak dla pojazdów pozostałych, według wyższej stawki podatku. Rada Gminy w uchwałach podatkowych na lata 2017-2018 roku uzależniła wysokość stawki podatku dla ww. pojazdów między innymi od spełnienia przez przedmiotowe środki transportu norm czystości spalin Euro lub wyposażenia w instalację gazową.

Podatników nie wezwano do złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia złożonych deklaracji, zgodnie z art. 274a ust. 2 ustawy Ordynacja podatkowa, który stanowi, że w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

4. W kwocie zaległości podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych figurowała na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota 9.190,60 zł i na dzień 30 września 2018 roku - 10.922,80 zł. Zaległość ta dotyczyła lat 2000-2018. Na zaległość wystawiono upomnienia i tytuły wykonawcze. W trakcie kontroli uzyskano informację, że podatnik zmarł w maju 2015 roku. W 2016 roku wystawiono decyzję wymiarową na podatek od nieruchomości po zmarłym podatniku na jego byłą żonę. W tym samym roku wystawiono również na byłą żonę upomnienie z dnia 30 listopada 2016 roku na raty III/2014-VI/2016, tytułów wykonawczych nie wystawiano. Upomnienia po powtórny awizowaniu wróciły do nadawcy – Urzędu. W latach 2017-2018 także wystawiano i wysyłało upomnienia na byłą żonę zmarłego, które wracały po powtórny awizo lub z adnotacją, że ww. nie zamieszkuje, wyprowadziła się. Do zakończenia kontroli do Urzędu nie wpłynęło postanowienie z sądu o przeprowadzeniu spadku.

Upomnienie wystawione w dniu 30 listopada 2016 roku na byłą żonę podatnika obejmowało zaległe raty z okresu, gdy podatnik żył. Zgodnie z art. 110 ustawy Ordynacja podatkowa - rozwiedziony małżonek podatnika odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z byłym małżonkiem za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w czasie trwania wspólności majątkowej, jednakże tylko do wysokości wartości przypadającego mu udziału w majątku wspólnym. Odpowiedzialność nie obejmuje: 1) niepobranych należności wymienionych w art. 107 § 2 pkt 1; 2) odsetek za zwłokę oraz

kosztów egzekucyjnych powstałych po dniu uprawomocnienia się orzeczenia o rozwodzie. Wskazane przepisy stosuje się odpowiednio w razie unieważnienia małżeństwa oraz separacji.

Należy mieć na uwadze, że w przypadku śmierci byłego małżonka - podatnika, płatnika, inkasenta, za którego zobowiązania miałby odpowiadać rozwiedziony małżonek jako osoba trzecia, przesłanką solidarnej odpowiedzialności rozwiedzonego małżonka z podatnikiem jest istnienie co najmniej dwóch dłużników: podatnika (płatnika, inkasenta) oraz osoby trzeciej. Jeżeli zatem osoba, za której zobowiązania miałby odpowiadać rozwiedziony małżonek, umarła, nie można mówić o odpowiedzialności solidarnej, a zatem brak jest podstaw do odpowiedzialności rozwiedzonego małżonka jako osoby trzeciej. W takim wypadku odpowiedzialność będą ponosić spadkobiercy podatnika, płatnika i inkasenta.

5. W przypadku zbycia nieruchomości gruntowej niezabudowanej, oznaczonej nr 648/2, o powierzchni 0,0689 ha, położonej w Brąszewicach, na poprawienie warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, Gmina żądała pokrycia kosztów przygotowania ww. nieruchomości do sprzedaży przez jej nabywcę. Nabywca nieruchomości dokonał wpłaty w kwocie 615 zł na rzecz Gminy tytułem „koszty wyceny nieruchomości”. Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 ze zm.) - wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast, w odniesieniu do gminnego zasobu nieruchomości zapewniają wycenę nieruchomości. Nie istnieją normy prawne umożliwiające dysponentom mienia publicznego przerzucenie kosztów sporządzenia operatu szacunkowego wyceny nieruchomości na potencjalnego nabywcę nieruchomości. Takie działanie prowadzi bowiem do nieuzasadnionego podwyższenia ceny nabycia nieruchomości o sumę równą kosztowi jej oszacowania.
6. Stwierdzono, że opłat za użytkowanie wieczyste nie aktualizowano przez ponad 20 lat. Na powyższe wskazywano podczas poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez inspektorów RIO w 2014 roku. W świetle art. 77 ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami - wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, podlegała aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie. Zaktualizowaną opłatę roczną ustala się, przy zastosowaniu dotychczasowej stawki procentowej, od wartości nieruchomości określonej na dzień aktualizacji opłaty. Jeżeli wartość nieruchomości gruntowej na dzień aktualizacji opłaty rocznej byłaby niższa niż ustalona w drodze przetargu cena tej nieruchomości w dniu oddania jej w użytkowanie wieczyste, aktualizacji nie dokonuje się. W przypadku nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste na cele mieszkaniowe przepis stosuje się w okresie 5 lat, licząc od dnia zawarcia umowy o oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste.
7. Użytkownik wieczysty działki nr 1379/2, o powierzchni 0,7285 ha, położonej w Brąszewicach, nie uiszczał opłaty rocznej wynoszącej 1.033,25 zł rocznie za 2011, 2012 i 2013 rok, łącznie 3.099,75 zł. Ostateczne wezwanie do zapłaty wystawiono w dniu 20 grudnia 2013 roku. Gmina pozwała współników spółki do Sądu Rejonowego I Wydział Cywilny. Sąd zwrócił w dniu 9 czerwca 2014 roku pozew ze względu na braki formalne. Kolejny pozew Gmina wniosła

do Sądu Rejonowego w Sieradzu w dniu 19 sierpnia 2014 roku. Sąd wydał nakaz w postępowaniu upominawczym i nakazał pozwanym, aby solidarnie zapłacili na rzecz Gminy kwotę 3.099,78 zł wraz z kwotą 39 zł tytułem zwrotu kosztów opłaty od pozwu, w terminie dwóch tygodni od doręczenia tego nakazu, albo wnieśli w tym terminie sprzeciw. Opłata nie została uregulowana do dnia zakończenia kontroli.

Użytkownik nie uregulował również opłaty rocznej wynoszącej 1.033,25 zł rocznie za lata 2014-2018, łącznie 5.166,25 zł. W dniu 17 stycznia 2019 roku wystawiono wezwanie do zapłaty ww. należności (brak potwierdzenia odbioru wezwania przez użytkownika). W stosunku do dłużnika nie podjęto dalszych czynności zmierzających do wyegzekwowania zaległej kwoty należności.

Niepodejmowanie czynności egzekucyjnych może przyczynić się do przedawnienia należności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste. Zgodnie z art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 1025 ze zm.) - termin przedawnienia - do dnia 8 lipca 2018 roku - wynosił 10 lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - 3 lata. Od dnia 9 lipca 2018 roku przepis art. 118 Kodeksu cywilnego brzmi - jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednak koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Należy mieć na uwadze, że warunkiem skutecznego dochodzenia należności budżetowych jest niedopuszczenie do ich przedawnienia. Aby zapewnić przerwanie biegu przedawnienia roszczeń, należy w szczególności dochodzić zaległych kwot w drodze postępowania sądowego. W odniesieniu do należności o charakterze cywilnoprawnym instytucja przedawnienia została zawarta w przepisach art. 117 i następnych ustawy Kodeks cywilny. Zgodnie z art. 117 § 2 ww. ustawy, po upływie terminu przedawnienia, ten przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne. Upływ terminu przedawnienia powoduje zatem niemożność przymusowego dochodzenia świadczenia - w przypadku podniesienia przez dłużnika zarzutu przedawnienia. Zobowiązanie istnieje nadal i dłużnik może je spełnić dobrowolnie. Ponadto, stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych - Gmina zobowiązana jest do ustalania przypadających jej należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

8. Zgodnie z umową dzierżawy, na podstawie której oddano w dzierżawę lokal z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług weterynaryjnych o powierzchni 72 m² w budynku w m. Brąszewice, ul. Sieradzka, dzierżawca dzierżawił ww. lokal w okresie od dnia 1 marca

2006 roku przez 10 lat oraz w okresie od dnia 1 czerwca 2016 roku do 30 czerwca 2018 roku. (...) ⁵.

9. W umowach dzierżawy zawarto klauzule waloryzacyjne i zgodnie z nimi czynsze waloryzowano do roku 2017. Należy mieć na uwadze, że w 2018 roku średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2017 roku w stosunku do 2016 roku wyniósł 102,0 (wzrost cen o 2,0%) – komunikat Prezesa GUS z dnia 15 stycznia 2018 roku (M.P z 2018 r., poz. 106) i o ten wskaźnik należało zwaloryzować czynsze w 2018 roku.
10. Stwierdzono przypadki nieterminowego regulowania w kontrolowanym okresie czynszów z tytułu umów dzierżawy. Od nieterminowych płatności nie naliczono i nie pobierano odsetek za zwłokę.

W zakresie planowania i prognozowania wielkości finansowych w budżecie i w wieloletniej prognozie finansowej oraz w zakresie wykonywania budżetu

1. Według budżetu gminy na 2017 rok i jego zmian w trakcie roku oraz sprawozdania kwartalnego Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie - planowany deficyt na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosił 1.271.301,00 zł, a faktycznie osiągnięto deficyt w kwocie 175.000,35 zł. Osiągnięcie znacznie mniejszego (o ponad 1 mln zł) deficytu budżetu niż planowano związane było, między innymi, z niezrealizowaniem planowanych wydatków bieżących na kwotę ponad 950 tys. zł. Biorąc powyższe pod uwagę, Gmina powinna na bieżąco monitorować możliwości wykonania wydatków budżetu i w trakcie roku korygować pierwotne założenia.
2. Jednostka nie dokonała na koniec 2017 roku aktualizacji planu finansowego i wieloletniej prognozy finansowej, w zakresie dochodów ze sprzedaży majątku - ostatnia zmiana budżetu została wprowadzona uchwałą nr XL/180/2017 z dnia 29 grudnia 2017 roku, a ostatnia zmiana WPF została wprowadzona uchwałą nr XXXVIII/164/2017 z dnia 13 listopada 2017 roku. W budżecie Gminy po zmianach na 2017 rok zaplanowano dochody ze sprzedaży majątku w kwocie 100.000,00 zł, których Gmina ostatecznie nie zrealizowała.

Analogiczna sytuacja miała miejsce w 2018 roku. Zgodnie z uchwałą nr XXXIX/174/2017 Rady Gminy Brąszewice z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej na lata 2018-2029 oraz zmianami wynikającymi z uchwały Rady Gminy nr XLIV/198/2018 z dnia 19 kwietnia 2018 roku i zarządzenia nr 14/2018 Wójta Gminy z dnia 18 maja 2018 roku, zaplanowano na 2018 rok dochody ze sprzedaży majątku w kwocie 100.000 zł. Z informacji uzyskanych od Skarbnika Gminy odnośnie planowania w WPF ww. dochodów wynikało, że Gmina Brąszewice posiada w zasobach mienia komunalnego nieruchomości zabudowane i grunty rolne. Część z nich planowano do zbycia w 2018 roku. W związku z powyższym na etapie planowania budżetu na rok 2018 założono dochody majątkowe w tej

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

wysokości. Zaplanowane sprzedaże nieruchomości zostały wstrzymane ze względu na konieczność dokonania czynności geodezyjnych dotyczących podziału nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

Wykazanie w WPF dochodów ze sprzedaży majątku w ww. kwocie było nierealne, gdyż nie wszczęto żadnych procedur, które doprowadziłyby do oszacowania i uzyskania dochodów ze sprzedaży nieruchomości gminnych. Stosownie do art. 226 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych - wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą między innymi dochody ze sprzedaży majątku jednostki samorządu terytorialnego. By spełniać ustawowy wymóg realności, WPF powinna być weryfikowalna i przygotowana w oparciu o prawidłowe założenia metodologiczne, bez zaniżania lub zawyżania przyjętych w niej wartości. W przypadku planowania sprzedaży majątku gminnego - realność uzyskanych z tej sprzedaży dochodów wpływa na wysokość indywidualnego wskaźnika zadłużenia wyliczonego w oparciu o art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Należy również wskazać, że zarówno w 2017, jak i w 2018 roku, nie dokonano korekty planu dochodów ze sprzedaży majątku - nawet pod koniec roku, kiedy posiadano już wiedzę, że dochody te nie są możliwe do uzyskania.

3. W wyniku analizy wydatków bieżących ujętych w WPF po zmianach (zarządzenie nr 14/2018 z dnia 18 maja 2018 roku) ustalono, że na przestrzeni lat 2017/2018 zaplanowano ponad 8% wzrost wydatków bieżących (zaplanowano wydatki bieżące w kwocie 21.568.406,55 zł, faktycznie na koniec 2018 roku wykonano wydatki bieżące w kwocie 21.345.479,58 zł), z kolei w 2019 roku jednostka prognozuje spadek wydatków bieżących o ponad 7% w stosunku do planu roku 2018 i w 2020 roku niewielki ich wzrost w porównaniu z rokiem 2019. Podobna sytuacja miała miejsce przy planowaniu wydatków bieżących w uchwale z dnia 19 kwietnia 2018 roku w sprawie zmiany WPF. Skarbnik Gminy nie wskazała w objaśnieniach do WPF oraz w trakcie kontroli przyczyn spadku wydatków bieżących w 2019 roku.

W świetle art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, wydatki bieżące powinny być planowane z zachowaniem wymogu realistyczności. Realistyczność prognozy należy rozumieć jako możliwość weryfikacji przyjętych parametrów finansowych w oparciu np. o przyjęte strategie, zakładane wskaźniki. Wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby prognoz finansowych JST aktualizowane są okresowo na stronie internetowej Ministerstwa Finansów. Oprócz tego o realistyczności prognozowanych parametrów decydują, np. w przypadku prognozowania zmniejszenia wydatków bieżących - decyzje skutkujące zmianą sposobu wykonywania zadań publicznych, czy też decyzje wprowadzające zmiany organizacyjne w strukturze samorządu (np. likwidacja jednostek organizacyjnych).

4. W uchwale (po zmianach z dnia 19 kwietnia 2018 roku) w sprawie wieloletniej prognozy finansowej (WPF) stwierdzono niezgodność planowanych do spłaty zobowiązań finansowych już zaciągniętych z kwotami spłat wynikającymi z umów o kredyt i pożyczkę o kwotę 376.850,00 zł. Na ww. różnicę składały się kwoty:
 - 393.058 zł - nie ujęta w WPF kwota pożyczki na finansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa istniejącej Stacji Uzdatniania Wody wraz

z budową zbiornika retencyjnego (wyrównawczego), wykonania otworu studziennego S-1/16 i budowa stacji głębinowej nr 2 w m. Godynice” - uchwałą nr XXXVIII/165/2017 Rady Gminy z dnia 13 listopada 2017 roku wskazano, że pożyczkę przeznacza się na finansowanie planowanego deficytu budżetu gminy na rok 2017 w wysokości 273.147,00 zł i na rok 2018 w kwocie 393.058,00 zł. Umowa pożyczki została podpisana w dniu 6 września 2017 roku,

- 11.210 zł - ujęta w WPF, stanowiąca różnicę pomiędzy planowaną początkowo do zaciągnięcia pożyczką w kwocie 166.250 zł na „Zakup ciągnika rolniczego z osprzętem w celu prowadzenia robót odwadniających i pielęgnacyjnych w pasie dróg gminnych i rowów melioracyjnych oraz prac związanych z eksploatacją stacji uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków”. Faktycznie została zaciągnięta w WFOŚiGW w Łodzi pożyczka na kwotę 155.040 zł,
- 5.000 zł - ujęta błędnie w WPF w 2025 roku, dotycząca spłaty raty kredytu zaciągniętego w 2014 roku (umowa nr 1/JST/2014). W WPF przyjęto kwotę 186.000 zł, zgodnie z umową do spłaty w 2025 roku pozostaje kwota 181.000 zł,
- 2 zł - nie ujęta w WPF, wynikająca z harmonogramu spłat pożyczki zaciągniętej w WFOŚiGW w 2012 roku.

W zarządzeniu nr 14/2018 Wójta Gminy Brąszewice z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Brąszewice, nie ujęto w rozchodach w 2025 roku kwoty 5.000 zł z tytułu spłaty raty kredytu zaciągniętego w 2014 roku (umowa nr 1/JST/2014). W WPF przyjęto kwotę 186.000 zł, zgodnie z umową do spłaty w 2025 roku pozostaje kwota 181.000 zł. Ponadto nie ujęto w WPF kwoty 2 zł, wynikającej z harmonogramu spłat pożyczki zaciągniętej w WFOŚiGW w 2012 roku.

Kwoty rozchodów powinny być ujmowane w WPF zgodnie z zawartymi umowami i wynikającymi z nich harmonogramami spłat. Prognozowanie rozchodów niezgodnie z zawartymi umowami pozbawia prognozę przymiotu realistyczności, mającego oparcie w art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

5. Ostatnia zmiana do WPF została wprowadzona zarządzeniem Wójta Gminy z dnia 18 maja 2018 roku. Wieloletniej prognozy finansowej nie zaktualizowano do końca roku budżetowego, pomimo zaciągnięcia w dniu 19 grudnia 2018 roku kredytu długoterminowego na kwotę 1.664.896,00 zł. Ponadto, do końca 2018 roku zmianie ulegały kwoty dochodów i wydatków budżetu. W świetle art. 229 ustawy o finansach publicznych, wartości przyjęte w WPF i budżecie jednostki samorządu terytorialnego powinny być zgodne co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządowej. W trakcie wykonywania budżetu może dojść do sytuacji, w której określone wartości w budżecie i WPF przestają zachowywać kryterium zgodności. Traktowanie jednak wskazanego powyżej art. 229 ustawy o finansach publicznych jako jedynego wyznacznika tej zgodności nie jest możliwe. Jedną z funkcji WPF jest potwierdzenie zachowania przez jednostkę samorządu terytorialnego relacji spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, w roku budżetowym i przy określonych założeniach w tym roku budżetowym – w latach kolejnych. W związku z powyższym – zakres zgodności obejmuje

przez cały rok budżetowy wszystkie te parametry finansowe, które mają znaczenie dla wskazanej relacji. Należą do nich: dochody ogółem, dochody bieżące, wydatki bieżące, dochody ze sprzedaży majątku oraz wszystkie te wydatki i rozchody, które są uwzględnione przy ustalaniu na dany rok budżetowy wskaźnika spłaty zobowiązań (lewa strona relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych).

6. W wieloletniej prognozie finansowej Gminy Brąszewice na lata 2017-2029 (uchwała nr XXIX/121/2016 z dnia 15 grudnia 2016 roku – ostatnia zmiana uchwała nr XXXVIII/164/2017 z dnia 13 listopada 2017 roku) nie ujęto zadania polegającego na przebudowie ulicy Kasztanowej w Brąszewicach, pomimo zawarcia umowy na wykonanie dokumentacji projektowej, której termin realizacji wykraczał poza rok 2017 – umowa nr 29/2017 z dnia 29 sierpnia 2017 roku na wykonanie dokumentacji projektowej, na kwotę 6.000,00 zł; termin realizacji – do dnia 31 stycznia 2018 roku.

Stosownie do przepisów art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia: 1) nazwę i cel; 2) jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia; 3) okres realizacji i łączne nakłady finansowe; 4) limity wydatków w poszczególnych latach; 5) limit zobowiązań. Ponadto, w myśl art. 226 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy, wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą, co najmniej kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia. Przedsięwzięciem jest wieloletnie zadanie lub projekt, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ww. ustawy. Podkreślić należy, że uchwała w sprawie WPF stanowi jedyną podstawę zaciągnięcia zobowiązań w zakresie umów związanych z realizacją przedsięwzięć, przynoszących wydatki w kolejnych latach budżetowych, o czym stanowi art. 228 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. W świetle tego przepisu, uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć.

W zakresie wydatków budżetowych

1. Stwierdzono pojedynczy przypadek przekroczenia terminu aktualizacji wywiadu środowiskowego (wywiadu dokonano w dniu 23 października 2017 roku, a aktualizacji dokonano w dniu 23 lipca 2018 roku) określonego w art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), zgodnie z którym - aktualizację sporządza się nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych. Zgodnie z powyższym - w przypadku wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 23 października 2017 roku, aktualizacji powinno dokonać się nie później niż 26 kwietnia 2018 roku.
2. Uchwałą nr XXVIII/118/2016 z dnia 1 grudnia 2016 roku Rada Gminy Brąszewice przyjęła Program współpracy Gminy Brąszewice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 rok. W świetle art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku

publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 450 ze zm.), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, przeprowadzonych w sposób określony w art. 5 ust. 5, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Roczny program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.

3. W ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w roku 2017, w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w zakresie organizacji wypoczynku letniego w górach dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki uzależnień, nie wskazano zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku poprzednim, tj. w 2016, zadań publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztów, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3, do czego obligowały przepisy art. 13 ust. 2 pkt 7 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zgodnie z art. 13 ust. 2 ww. ustawy - ogłoszenie otwartego konkursu ofert powinno zawierać informacje o:

- 1) rodzaju zadania;
- 2) wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania;
- 3) zasadach przyznawania dotacji;
- 4) terminach i warunkach realizacji zadania;
- 5) terminie składania ofert;
- 6) trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert;
- 7) zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3.

4. W ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych w roku 2017 w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w zakresie organizacji wypoczynku letniego w górach dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki uzależnień, nie wskazano wyraźnie formy realizacji zleconego zadania. Zgodnie z art. 5 ust. 4 ww. ustawy, zlecenie organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy realizacji zadań publicznych, może mieć formy: 1) powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub 2) wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. Organ administracji publicznej ogłaszając otwarty konkurs ofert musi określić, czy jest to konkurs na wspieranie czy na powierzanie realizacji zadań publicznych. Przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stanowią, że wspieranie wykonywania zadań publicznych wiąże się z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. W przypadku wspierania jednostka samorządu terytorialnego ma prawo wymagać posiadania wkładu własnego przez organizację. Może to być wkład finansowy lub rzeczowy i „ludzki” (np. wyceniona wartość pracy

wolontariuszy lub członków organizacji, uczniowskiego klubu sportowego). Natomiast w przypadku powierzania realizacji zadań, udzielana jest dotacja na finansowanie ich realizacji i w tym przypadku nie jest wymagany wkład własny. Brak wyraźnego wskazania formy realizacji zadań publicznych powoduje naruszenie zasad jawności i uczciwej konkurencji określonych w art. 5 ust. 3 ustawy. Informacja odnosząca się do wybranej przez organizatora konkursu formuły zlecenia zadania jest jedną z najistotniejszych, jaka powinna być przekazana w ogłoszeniu o konkursie, warunkuje, bowiem treść oferty składanej przez organizację pozarządową.

5. W umowie z dnia 16 czerwca 2017 roku o powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Organizacja wypoczynku letniego w górach dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki uzależnień” określono termin realizacji zadania tożsamy z terminem poniesienia wydatków - od dnia 10 lipca do dnia 31 sierpnia 2017 roku. Przyznano dotację w kwocie 10.000,00 zł (nie określono terminu przekazania dotacji zleceniobiorcy). Należy wskazać, że zgodnie z art. 221 ust. 3 ustawy o finansach publicznych - umowa jednostki samorządu terytorialnego z podmiotami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych i niedziałającymi w celu osiągnięcia zysku powinna określać m.in. wysokość dotacji udzielanej podmiotowi wykonującemu zadanie i tryb płatności. W § 3 umowy zawarto jedynie zobowiązanie zleceniodawcy do przekazania na realizację zadania publicznego środków finansowych w wysokości 10.000,00 zł na rachunek bankowy nr (...). Za dzień przekazania dotacji uznaje się dzień obciążenia rachunku zleceniodawcy. Dotację w kwocie 10.000,00 zł przekazano w dniu 29 września 2017 roku. Należy wskazać, że finansowanie realizacji zadania pn. „Organizacja wypoczynku letniego w górach dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki uzależnień” nie nastąpiła w formie dotacji lecz refundacji, czyli zwrotu części poniesionych przez stowarzyszenie wydatków, gdyż stowarzyszenie poniosło wydatki w okresie od 10 lipca do 31 sierpnia 2017 roku a sprawozdanie końcowe z jego realizacji złożyło w dniu 27 września 2017 roku. Zgodnie z definicją dotacji określoną art. 126 ustawy o finansach publicznych - dotacje to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych. Założeniem dotacji jest przekazanie przez organ dotujący środków na finansowanie wydatków, a nie odwrotnie. Beneficjent dotacji nie ma obowiązku angażowania własnych środków na wydatki związane z realizacją zadania. Zatem, jeśli zawarta między stronami umowa nie stanowi inaczej, środki na realizację zadania dotujący winien przekazać nie później, niż termin wydatkowania tych środków.
6. W dniu 3 kwietnia 2018 roku na stronie BIP jednostki została opublikowana błędna statystyczna liczba dzieci w przedszkolu oraz w oddziałach przedszkolnych. Według danych przedłożonych kontrolującemu, były to odpowiednio liczby 94 i 62, natomiast opublikowano odpowiednio 91 i 66. Powyższe stanowiło naruszenie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2203 ze zm.).

7. W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie dotacji dla niepublicznych punktów przedszkolnych:
- przy ustalaniu dotacji stosowano stawkę 50%, co stało w sprzeczności z art. 21 ust. 3 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, zgodnie z którym - niepubliczna inna forma wychowania przedszkolnego niespełniająca warunków, o których mowa w ust. 1, otrzymuje na każdego ucznia dotację z budżetu gminy w wysokości równej 40% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na takiego ucznia niepełnosprawnego innej formy wychowania przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy. Dotowana forma wychowania przedszkolnego nie spełniała warunków określonych w art. 21 ust. 1 ustawy z uwagi na fakt, że nie została wybrana po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert;
 - ustalając podstawową kwotę dotacji Gmina Brąszewice nie wzięła pod uwagę wydatków ponoszonych w rozdziałach 80149 - realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego oraz 75023 - Urzędy Gmin - w zakresie wydatków ponoszonych na obsługę finansowo-księgową;
 - jednostka nie przeprowadziła pierwszej aktualizacji, o której mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Zgodnie z tym przepisem - kwota dotacji, o której mowa między innymi w art. 21 (dotacja dla niepublicznych punktów przedszkolnych) ulega aktualizacji w wyniku aktualizacji podstawowej kwoty dotacji, o której mowa w art. 12 (podstawowa kwota dotacji dla przedszkoli), dokonanej na podstawie art. 44 ust. 1. Stosownie do art. 44 ust. 1 wyżej wskazanej ustawy - aktualizacji podstawowej kwoty dotacji, o której mowa w art. 12, dokonuje się: [1] w miesiącu pierwszej aktualizacji; [2] w październiku roku budżetowego; [3] w dowolnym miesiącu roku budżetowego - w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Zgodnie z art. 43 ust. 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych - aktualizacji kwoty dotacji, o której mowa w art. 21, dokonuje się w miesiącu roku budżetowego następującym po miesiącu, w którym upłynęło 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej na rok budżetowy, zwanym dalej "miesiącem pierwszej aktualizacji" - w przypadku aktualizacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1-3. W 2018 roku ustawa budżetowa została ogłoszona w dniu 1 lutego, a więc aktualizacja powinna zostać przeprowadzona w kwietniu (w miesiącu następnym po upływie 30 dni od ogłoszenia). Natomiast w aktualizacji dokonywanej na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 1 (w miesiącu pierwszej aktualizacji) uwzględnia się plan dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc pierwszej aktualizacji (tj. 31 marca 2018 roku) oraz zaktualizowaną zgodnie z art. 11 ust. 2 statystyczną liczbę dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów, wychowanków lub uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Według wyliczeń RIO w Łodzi - podstawowa kwota dotacji po pierwszej aktualizacji powinna wynieść miesięcznie 230,94 zł na jedno dziecko;
 - podstawowa kwota dotacji po II aktualizacji powinna wynieść - wg wyliczeń RIO w Łodzi - 7.333,04 zł rocznie, natomiast wg wyliczeń Urzędu Gminy była to kwota 6.577,64 zł. Różnica stanowiła kwotę 755,50 zł. Z uwagi natomiast

na fakt, że do obliczenia dotacji stosowano wskaźnik 50% zamiast 40%, roczna dotacja na 1 dziecko w punkcie przedszkolnym została zawyżona o 355,60 zł (3.288,82 zł – 2.933,22 zł). Miesięczna kwota dotacji - wg wyliczeń RIO w Łodzi - powinna wynieść: $7.333,04 \times 40\% = 2.933,22 \text{ zł} / 12 \text{ mies.} = 244,43 \text{ zł}$;

– kwota dotacji w 2018 roku dla Punktu Przedszkolnego w Chajewie powinna wynieść 45.763,68 zł i została przekazana w kwocie zawyżonej o 9.742,32 zł, natomiast dla Punktu Przedszkolnego w Trzcinie powinna wynieść 56.479,11 zł i została przekazana w kwocie zawyżonej o 14.019,89 zł. Łącznie na oba punkty przedszkolne zawyżono dotację o 23.762,21 zł;

– Według wyliczeń dokonanych przez jednostkę w wyniku aktualizacji październikowej (dokonanej w grudniu) kwota dotacji na rzecz Punktu Przedszkolnego w Chajewie powinna wynieść 52.347,37 zł, natomiast na rzecz Punktu Przedszkolnego w Trzcinie 64.680,52 zł. W związku z faktem, że kwota dotacji przekazana przez Gminę Brąszewice w miesiącach styczeń - listopad 2018 roku przewyższyła kwotę, która powinna być przekazana za cały rok w grudniu 2018 roku z budżetu Gminy Brąszewice nie przekazano żadnej kwoty na rzecz ww. punktów przedszkolnych. Powyższe było niezgodne z art. 43 ust. 5 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, który zawiera zakaz zmniejszania dotacji o więcej niż 25%;

– w wyniku braku dokonania aktualizacji w kwietniu 2018 roku oraz dokonaniu niewłaściwej oraz z opóźnieniem aktualizacji za październik 2018 roku, Gmina Brąszewice przekazała Punktom Przedszkolnym w Chajewie i Trzcinie zawyżone dotacje na łączną kwotę 23.762,21 zł.

8. W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie dotacji dla oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych:

– statystyczna liczba uczniów wg aktualizacji przeprowadzonej przez jednostkę została zaokrąglona w nieprawidłowy sposób. Według RIO w Łodzi - statystyczna liczba uczniów powinna wynosić 57,67 (57,66667), natomiast wg wyliczeń Urzędu Gminy było to 57,66. O zaokrągleniach statystycznej liczby uczniów stanowi art. 11 ust. 3 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, zgodnie z którym - statystyczną liczbę dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów, wychowanków lub uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz jej aktualizację, o której mowa w ust. 2, ustala się w zaokrągleniu do wartości setnych. Urząd Gminy zaokrąglił statystyczną liczbę uczniów poprzez odrzucenie kolejnych miejsc po przecinku, natomiast kontrolujące zastosowały metodę, w której cyfrę na kolejnym miejscu zaokrąglano się w górę jeśli jest to 5 lub wyższa (w tym przypadku było to 6);

– podstawowa kwota dotacji powinna wynieść wg wyliczeń RIO w Łodzi - 5.480,26 zł (na początek roku i po I aktualizacji) rocznie oraz 5.891,73 zł (po II aktualizacji) rocznie, natomiast wg wyliczeń Urzędu Gminy była to kwota 5.892,75 zł (po jedynej dokonanej aktualizacji). Różnica stanowiła kwotę 1,02 zł i wynikała jedynie z błędnego przyjęcia zaokrąglenia statystycznej liczby uczniów;

– Urząd Gminy Brąszewice nie przeprowadził pierwszej aktualizacji dotacji, o której mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Zgodnie z tym przepisem - kwota dotacji, o której mowa między

innymi w art. 18 ust. 1 (dotacja dla publicznych oddziałów przedszkolnych) ulega aktualizacji w wyniku aktualizacji podstawowej kwoty dotacji, o której mowa w art. 12 ust. 2 (podstawowa kwota dotacji dla oddziałów przedszkolnych), dokonanej na podstawie art. 44 ust. 1. Podstawowa kwota dotacji w tym przypadku nie uległaby zmianie, jednak stosowana stawka z 2017 roku wymagała dostosowania do planowanych wielkości na 2018 rok;

- kwota dotacji w 2018 roku dla oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Chajewie powinna wynieść 64.217,04 zł i została przekazana w kwocie zawyżonej o 585,80 zł. Według wyliczeń dokonanych przez Urząd Gminy - w wyniku aktualizacji październikowej (dokonanej w grudniu) kwota dotacji na rzecz oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Chajewie powinna wynieść 62.855,68 zł. W związku z faktem, że kwota dotacji przekazana przez Gminę Brąszewice w miesiącach styczeń - listopad 2018 roku przewyższyła kwotę, która powinna być przekazana za cały rok, w grudniu 2018 roku z budżetu Gminy Brąszewice nie przekazano żadnej kwoty na rzecz ww. oddziału przedszkolnego, a nadpłacona kwota w wysokości 775,56 zł (63.631,24 zł - 62.855,68 zł) została potrącona z dotacji przekazanej w grudniu na rzecz Publicznej Szkoły Podstawowej w Chajewie. Powyższe było niezgodne z wcześniej przytoczonym art. 43 ust. 5 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, który zawiera zakaz zmniejszania dotacji o więcej niż 25%;
- w wyniku zaniechania dokonania aktualizacji podstawowej kwoty dotacji w kwietniu 2018 roku oraz dokonania z opóźnieniem aktualizacji za październik 2018 roku, Gmina Brąszewice przekazała na rzecz oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Chajewie zawyżoną dotację na łączną kwotę 585,80 zł;
- kwota dotacji w 2018 roku dla oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Trzcinie powinna wynieść 70.713,01 zł (w tym na dzieci pełnosprawne 48.644,37 zł) i została przekazana w kwocie zaniżonej o 6.190,24 zł. Według wyliczeń dokonanych przez Urząd Gminy w wyniku aktualizacji październikowej (dokonanej w grudniu) kwota dotacji na rzecz oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Trzcinie powinna wynieść 64.522,77 zł i taką też kwotę przekazano;
- kwota dotacji przekazana w grudniu dla oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Trzcinie została zmniejszona o 53%. Powyższe działanie było niezgodne z wcześniej przytoczonym art. 43 ust. 5 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, który zawiera zakaz zmniejszania dotacji o więcej niż 25%;
- Urząd dokonał aktualizacji podstawowej kwoty dotacji (PKD) niezgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, wyliczając dotację od nowa dla wszystkich miesięcy wg stawki PKD po aktualizacji. Zamiast tylko za miesiące, które obejmowała aktualizacja (w 2018 roku było to odpowiednio 8 i 2 miesiące);
- w wyniku niedokonania aktualizacji w kwietniu 2018 roku oraz dokonania z opóźnieniem aktualizacji za październik 2018 roku, Gmina Brąszewice przekazała na rzecz oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Trzcinie zaniżoną dotację na łączną kwotę 6.190,24 zł.

9. Stwierdzono, że dotacja udzielana na dziecko niepełnosprawne objęte wczesnym wspomaganiami rozwoju uczęszczające do oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Trzcince w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2018 roku została zaniżona o 3.214,45 zł. Na powyższą różnicę złożyło się kilka czynników: [1] nie uwzględniono w obliczeniach standardu A skorygowanego o wskaźnik Di, [2] nie uwzględniono wag P44 i P45 dla dziecka uczęszczającego do oddziału „0”, [3] niezgodnie z przepisami uwzględniano w obliczeniach podstawową kwotę dotacji na dziecko w oddziale przedszkolnym. Stanowiło to naruszenie art. 18 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, zgodnie z którym - prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne publiczne szkoły podstawowe, w których zorganizowano oddział przedszkolny, niebędące szkołami specjalnymi otrzymują na każdego ucznia oddziału przedszkolnego z budżetu gminy dotację w wysokości równej podstawowej kwocie dotacji dla szkół podstawowych, w których zorganizowano oddział przedszkolny, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na takiego ucznia niepełnosprawnego oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy.
10. Ustalono, że wskaźnik zwiększający, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, został obliczony przez Gminę przy zastosowaniu niewłaściwych bądź niepełnych danych. Ponadto, wskaźnik zwiększający nie został zaktualizowany w oparciu o art. 43 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Według RIO w Łodzi - wskaźnik zwiększający powinien wynieść 1,122, a po aktualizacji 1,194, tymczasem Gmina przez cały rok stosowała wskaźnik zwiększający na poziomie 1,109. Przyczyny nieprawidłowości zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli.
11. W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie dotacji dla publicznych szkół podstawowych:
- podstawowa kwota dotacji na dziecko w publicznej szkole podstawowej (przed aktualizacją) została wyliczona przez Urząd Gminy w wysokości 1.025 zł niezależnie od tego do jakiej klasy uczęszczało. Stawka przyjęta przez Urząd Gminy nie odzwierciedlała kwot wynikających z metryczki subwencji oświatowej na 2017 rok;
 - aktualizacja podstawowej kwoty dotacji została przeprowadzona w grudniu 2018 roku, natomiast przepisy ustawy o finansowaniu zadań oświatowych zobowiązywały kontrolowaną jednostkę do przeprowadzenia aktualizacji w miesiącu kwietniu i listopadzie 2018 roku, co stanowiło naruszenie art. 43 ust. 1 pkt 1 i 3 i ust. 2 w zw. z art. 45 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych;
 - dotacja na ucznia była obliczana przy uwzględnieniu wagi P62 - gminne zadania pozaszkolne, które nie są bezpośrednio związane z realizacją obowiązku szkolnego i obowiązku nauki i nie można ich powiązać z konkretnymi uczniami. Należy zauważyć, że z treści rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na 2018 roku, wynikało że - waga P62 (część SOC) przeznaczona jest dla placówek realizujących zadania pozaszkolne według liczby uczniów w szkołach oraz dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim

spełniających obowiązek szkolny lub obowiązek nauki przez udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych w szkołach (na podstawie orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych), prowadzonych lub dotowanych przez gminę. Ponadto, z art. 25 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, wynika że - publiczne szkoły, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego będącej dla tych szkół organem rejestrującym, w wysokości stanowiącej iloczyn kwoty przewidzianej na takiego ucznia (ucznia szkoły podstawowej) w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego oraz wskaźnika zwiększającego, o którym mowa w art. 14 ust. 1;

- zaktualizowane stawki dotacji na 1 ucznia nie zostały skorygowane o wskaźnik zwiększający, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, lecz miesięczna należna kwota dotacji na dzieci pełnosprawne w danej szkole została skorygowana o ten wskaźnik, co było sprzeczne z art. 25 ust. 1 ustawy. Przepis ten stanowi, że publiczne szkoły, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego będącej dla tych szkół organem rejestrującym, w wysokości stanowiącej iloczyn kwoty przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego oraz wskaźnika zwiększającego, o którym mowa w art. 14 ust. 1;
 - dotacja dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Chajewie została przekazana w zaniżonej kwocie o 5.199,26 zł, natomiast dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Trzcince została przekazana w zaniżonej kwocie o 38.066,03 zł. Powyższe różnice pomiędzy kwotą dotacji wyliczoną przez RIO w Łodzi a kwotą dotacji wyliczoną przez Urząd Gminy wynikają głównie z niewłaściwie obliczonego wskaźnika zwiększającego, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.
12. Ustalono, że dotacje dla Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich z Częstochowy, prowadzącego publiczne szkoły podstawowe, oddziały przedszkolne i punktu przedszkolne w Chajewie i Trzcince, zostały przekazane poza miesiącami maj, czerwiec, październik i listopad 2018 roku nieterminowo. Stanowiło to naruszenie art. 34 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, który wskazuje sposób oraz terminy przekazywania dotacji. Zgodnie z jego brzmieniem - dotacje, o których mowa w art. 15-21, art. 25 ust. 1-4 i 8, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 28-30 oraz 31 ust. 1, są przekazywane na rachunek bankowy przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 6-8 ustawy - Prawo oświatowe, lub zespołu szkół lub placówek, w 12 częściach w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca, z tym że części za styczeń i za grudzień są przekazywane w terminie odpowiednio do dnia 20 stycznia oraz do dnia 15 grudnia roku budżetowego.
13. W kontrolowanym okresie przyznano dodatki specjalne Sekretarzowi Gminy i inspektorowi ds. wymiaru podatków i opłat „z tyt. okresowego zwiększenia dodatkowych obowiązków”. W pismach przyznających wysokość dodatku specjalnego nie wskazano uzasadnienia co do ich przyznania, tj. zwiększonego zakresu obowiązków lub dodatkowych zadań, które pracownicy mają

wykonywać. W związku z powyższym nie można było ustalić, czy wystąpiły przesłanki, by przyznać wymienione dodatki.

Zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1260 ze zm.), pracownikowi samorządowemu (w tym zatrudnionemu na podstawie powołania) z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny. Ustalając przesłanki nabycia prawa do dodatku specjalnego należy pamiętać, że jest on świadczeniem pieniężnym, które pracownik samorządowy może (a nie musi) otrzymać za wykonanie dodatkowych zadań w pewnym okresie, poza bieżącymi zadaniami służbowymi lub z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych. Biorąc pod uwagę powyższe, dodatek specjalny może być przyznany jedynie okresowo i konieczne jest wykazywanie dodatkowych zadań (w stosunku do obowiązującego pracownika zakresu czynności) lub zwiększonych obowiązków służbowych pracownika, który ma otrzymać dodatek. Ustawa o pracownikach samorządowych wskazuje, iż prawo do dodatku specjalnego zagwarantowane mają jedynie osoby pełniące funkcje wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty oraz marszałka województwa (art. 36 ust. 3), nie wprowadzono natomiast żadnego wyłączenia w odniesieniu do osób zatrudnionych na podstawie powołania czy umowy o pracę, tak więc należy uzasadniać przyznanie dodatku specjalnego także w odniesieniu do ww. pracowników.

14. Dodatek specjalny za okres od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września 2018 roku z „tyt. okresowego zwiększenia dodatkowych obowiązków” przyznano i wypłacono konserwatorowi. Zgodnie natomiast z § 8 pkt 3 regulaminu wynagradzania pracowników w Urzędzie Gminy w Brąszewicach – przepisy dotyczące dodatku specjalnego nie dotyczą pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych, obsługi, asystentów i doradców.
15. Stwierdzono przypadki naliczenia i wypłaty odprawy emerytalnej po rozwiązaniu z pracownikami umów o pracę. Dla przykładu pracownikowi naliczono i wypłacono odprawę w wysokości 6-miesięcznego wynagrodzenia w związku z przejściem na emeryturę (rozwiązanie umowy o pracę z dniem 28 marca 2018 roku, pismo o wypłatę odprawy z dnia 29 marca 2018 roku). Odprawę naliczono na podstawie listy z dnia 16 kwietnia 2018 roku i wypłacono w dniu 16 kwietnia 2018 roku,

W świetle § 9 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1786 ze zm.) - jednorazowa odprawa w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy jest wypłacana w dniu ustania stosunku pracy. Od 19 maja 2018 roku obowiązuje rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936), w którym zawarto analogiczne zapisy jak powyżej.
16. Na koniec 2018 roku nie dokonano ponownego przeliczenia stanu zatrudnienia w celu wyliczenia ostatecznej kwoty odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na 2018 rok. Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 roku w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2009 r., nr 43, poz. 349) - podstawę naliczania odpisu,

o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, stanowi przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba zatrudnionych u pracodawcy, skorygowana w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, obejmująca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy).

17. W kontrolowanym okresie ze środków zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych pokrywano koszty prowizji bankowych oraz zakup kwiatów.

Przepisy ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych nakładają na pracodawców tworzących ten fundusz obowiązek prowadzenia odrębnego rachunku bankowego na potrzeby ZFŚS. Jednocześnie, zgodnie z art. 10 ustawy, środkami funduszu administruje pracodawca, co oznacza m.in. zapewnienie obsługi technicznej i finansowej temu funduszowi. W związku z tym wydatki związane z prowadzeniem i obsługą rachunku bankowego funduszu nie powinny obciążać tego funduszu.

W przypadku zakupu kwiatów ze środków zgromadzonych na rachunku ZFŚS stwierdzono, że w regulaminie korzystania ze środków ZFŚS w Urzędzie Gminy w Brąszewicach (zarządzenie nr 2/2010 Wójta Gminy Brąszewice z dnia 20 stycznia 2010 roku w sprawie zmiany regulaminu korzystania ze środków ZFŚS w Urzędzie Gminy w Brąszewicach) określono, że środki funduszu przeznaczone są na finansowanie lub dofinansowanie między innymi: [1] działalności kulturalno – socjalnej, w tym między innymi na kwiaty na uroczystości, jubileusze zawodowe, narodziny dziecka, ślub pracownika, itp. oraz wieńce w przypadku zgonu pracownika, współmałżonka, dzieci, rodzeństwa, rodziców lub teściów. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych - fundusz ten przeznaczony jest na finansowanie działalności socjalnej organizowanej na rzecz osób uprawnionych do korzystania z Funduszu, na dofinansowanie zakładowych obiektów socjalnych oraz na tworzenie zakładowych żłobków, klubów dziecięcych, przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego. W świetle art. 2 pkt 1 ww. ustawy - działalnością socjalną są usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, opieki nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych, sprawowanej przez dziennego opiekuna lub nianię, w przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, udzielanie pomocy materialnej - rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową. W związku z powyższym zakup kwiatów dla pracownika nie mieści się w zakresie działalności socjalnej, dlatego też pracodawca nie powinien finansować zakupu kwiatów ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, gdyż środki tego funduszu przeznaczone są do realizacji innych celów.

18. W wyniku kontroli wydatków na diety radnych ustalono, że w grudniu 2018 roku wypłacono zaniżone diety o łączną kwotę 144,52 zł dla dwóch radnych, którzy pełnią od 22 listopada 2018 roku funkcję wiceprzewodniczących Rady Gminy. Nieprawidłowość usunięto w trakcie kontroli RIO.

19. Stwierdzono, że nastąpiło przekroczenie planu wydatków podczas realizacji zadania „Przebudowa drogi gminnej nr 114132E ul. Kasztanowa w m. Brąszewice”. Uchwałą nr XLII/185/2018 z dnia 20 lutego 2018 roku ustalono plan wydatków na ww. zadanie w kwocie 296.419,40 zł i zmieniono go dopiero w dniu 3 grudnia 2018 roku uchwałą nr II/8/2018, zwiększając plan do kwoty 302.419,40 zł. Kontrolowana jednostka dokonała następujących wydatków za przedmiotowe zadanie: [1] w dniu 16 marca 2018 roku na kwotę 6.000,00 zł [2] w dniu 3 lipca 2018 roku – 293.419,06 zł oraz [3] w dniu 3 sierpnia 2018 roku - 3.000 zł. Wydatki z dnia 3 lipca i 3 sierpnia spowodowały przekroczenie planu wydatków majątkowych dla przedmiotowego zadania na 2018 rok odpowiednio o kwotę: [1] 2.999,66 zł w okresie 3 lipca - 2 sierpnia 2018 roku ([296.419,40 zł – (6.000,00 zł + 293.419,06 zł)]) i [2] 5.999,66 zł w okresie 3 sierpnia – 2 grudnia 2018 roku ([296.419,40 zł – (6.000,00 zł + 293.419,06 zł + 3.000,00 zł)]).

W zakresie zamówień publicznych

1. Ustalono przypadki zwracania zabezpieczeń należytego wykonania umów z przekroczeniem terminów określonych w art. 151 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 ze zm.), który stanowi, że zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane. Kwota pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady jest zwracana nie później niż w 15. dniu po upływie okresu rękojmi za wady.
2. Niekompletnie zostało wypełnione oświadczenie wnioskodawcy (załączniki nr 2 i 3 oferty), w przypadku oferty nr 2 w postępowaniu na budowę dwóch boisk wielofunkcyjnych o nawierzchni poliuretanowej przy Publicznej Szkole Podstawowej SPSK im. Św. Mikołaja w Chajewie oraz przy Szkole Podstawowej w Żurawiu, składane na podstawie art. 25a ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych dotyczące: [1] spełnienia warunków udziału w postępowaniu (brak wypełnionej oraz podpisanej części oświadczenia w zakresie informacji dotyczącej ewentualnego polegania na zasobach innych podmiotów oraz [2] przesłanek wykluczenia z postępowania (brak wypełnionej oraz podpisanej części oświadczenia w zakresie ewentualnego podmiotu, na którego zasoby powołuje się wykonawca a także oświadczenia dotyczącego podwykonawcy niebędącego podmiotem, na którego zasoby powołuje się wykonawca). Oferenta nie wezwano do złożenia lub uzupełnienia brakujących informacji. Zgodnie z zapisami rozdziału 6 SIWZ – Wykaz oświadczeń lub dokumentów, potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu oraz braku podstaw wykluczenia, *„jeśli wykonawcy nie złożą oświadczenia, o którym mowa w art. 25a ust. 1, oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 lub innych dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wątpliwości, zamawiający wezwie do ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub udzielenia wyjaśnień w terminie przez siebie wskazanym, chyba, że mimo ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub udzielenia wyjaśnień oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania”*.

W zakresie ewidencji środków trwałych i inwentaryzacji

1. Stwierdzono przypadki przyjęcia pod jednym numerem ewidencyjnym więcej niż jednej nieruchomości gruntowej w łącznej kwocie, tj. bez wyszczególnienia wartości poszczególnych działek. Opisany zapis w ewidencji analitycznej jest nieprawidłowy, gdyż uniemożliwia on wyodrębnienie poszczególnych obiektów inwentarzowych oraz stwierdzenie poprawności ich ujęcia poprzez weryfikację. Taki zapis powodował, że nie było możliwości ustalenia jakie działki i o jakiej powierzchni składają się na ww. kwotę. W myśl art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości, księgi pomocnicze mają na celu uszczegółowienie i uzupełnienie zapisów dokonanych na kontach syntetycznych w ujęciu systematycznym. Konta analityczne stanowią podstawowe źródło informacji niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania jednostki w okresie sprawozdawczym. Analityczna ewidencja księgową środków trwałych powinna być prowadzona w szczególności do poszczególnego, pojedynczego składnika majątku – w przypadku gruntów – scharakteryzowanego numerem ewidencyjnym poszczególniej działki, powierzchnią i wartością księgową określoną zgodnie z uregulowaniami art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
2. Stwierdzono także przypadki niewprowadzenia składników majątku do ewidencji księgowej w miesiącu przekazania ich do używania (opóźnienia kilkumiesięczne), czym naruszono art. 6 ust. 1 i art. 20 ustawy o rachunkowości, w myśl których - w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty oraz do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
3. Udokumentowanie zwiększenia wartości początkowej środka trwałego na koncie 011 stanowił dokument pod nazwą „Modernizacja środka trwałego”. Obowiązująca w badanym okresie Instrukcja sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów księgowych występujących w Urzędzie Gminy Brąszewice, wprowadzona zarządzeniem Wójta Gminy Brąszewice nr 48/2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku, nie przewiduje w zakresie dokumentacji obrotu środkami trwałymi odrębnego dokumentu w przypadku zwiększenia wartości środka trwałego.
4. Dowody przyjęcia środka trwałego - OT w wielu przypadkach: [1] nie zawierały wymaganych podpisów osób upoważnionych, [2] nie zostały sprawdzone pod względem formalno-rachunkowym oraz podpisane przez głównego księgowego i kierownika jednostki. W instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów księgowych występujących w Urzędzie Gminy Brąszewice, zapisano że - dokumenty OT: [1] podpisywane są przez: sporządzającego – na dowód prawidłowego i rzetelnego wystawienia, przyjmującego środek trwały do używania, osobę sprawdzającą pod względem merytorycznym efektywność i celowość, [2] podlegają sprawdzeniu pod względem formalno-rachunkowym i są podpisywane przez głównego księgowego i kierownika jednostki.
5. Dla jednego obiektu inwentarzowego (drogi w miejscowości Zagórcze) zastosowano nieprawidłową stawkę umorzeniową tj. 2,5% zamiast 4,5%.

Obiekt został sklasyfikowany w strukturze symboli KŚT jako rodzaj 220 – autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe, dla którego ustalona w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych stawka amortyzacyjna wynosi 4,5%. Powyższa nieprawidłowość spowodowała zaniżenie dokonanych odpisów umorzeniowych w roku 2017 na łączną kwotę 26.486,04 zł.

6. W zakresie poprawności przeprowadzenia czynności inwentaryzacyjnych stwierdzono:
 - nie sporządzono dokumentów, o których mowa w § 4 ust. 1 Instrukcji dotyczącej inwentaryzacji, wprowadzonej do stosowania zarządzeniem Wójta Gminy Brąszewice nr 7/2012 z dnia 19 marca 2012 roku i stanowiącej załącznik nr 8 do ww. zarządzenia, tj. określających: [1] rodzaj, zakres i metodę przeprowadzenia inwentaryzacji oraz [2] termin jej przeprowadzenia,
 - spisu z natury dokonano na arkuszach spisowych stanowiących wydruki komputerowe, które nie były drukami ścisłego zarachowania. Zgodnie z § 4 pkt 3 powołanej powyżej Instrukcji inwentaryzacyjnej – inwentaryzacja drogą spisu z natury przeprowadzana jest w Urzędzie Gminy Brąszewice przy pomocy druków ścisłego zarachowania,
 - arkusze spisu z natury nie zostały uzupełnione o podpisy osób materialnie odpowiedzialnych za poszczególne składniki majątku. Zgodnie z § 4 pkt 5 powołanej powyżej Instrukcji inwentaryzacyjnej – arkusze spisu z natury podpisują między innymi osoby materialnie odpowiedzialne.

W zakresie udzielania przez Gminę pomocy finansowej

1. Na dzień zawarcia umów dotyczących udzielenie dotacji celowych dla Powiatu Sieradzkiego, w łącznej kwocie 50.000,00 zł, na zadania: [1] "Przebudowa drogi powiatowej Starce – Robaszew poprzez wykonanie nawierzchni asfaltowej na długości 400 m" – kwota udzielonej dotacji 30.000,00 zł oraz [2] realizacja zadań z zakresu bieżącego utrzymania dróg powiatowych Brąszewice – Żuraw, Godynice – Klonowa, tj. na dzień 3 czerwca 2017 roku Gmina Brąszewice nie zabezpieczyła w budżecie środków na zapłatę należności wynikających z ww. umów. Uchwałą nr XXXVIII/163/2017 z dnia 13 listopada 2017 roku w sprawie dokonania zmian w budżecie Gminy na 2017 rok, w dziale 600, rozdziale 60016, zaplanowano udzielenie dotacji na zadania bieżące w kwocie 50.000 zł (zwiększenie planu wydatków bieżących z tytułu dotacji o kwotę 50.000 zł). Powyższe stanowiło zatem o przekroczeniu zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań. Stosownie do treści art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.) - wójtowi przysługuje wyłączne prawo do zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy.
2. Zawarte z Powiatem Sieradzkim w 2017 roku umowy w zakresie pomocy finansowej w formie dotacji w łącznej kwocie 50.000,00 zł obowiązywały do dnia określonego jako ostateczny termin wydatkowania środków, tj. do dnia 30 listopada 2017 roku. Przekazanie dotacji w obu przypadkach nastąpiło w dniu 28 grudnia 2017 roku. W związku z powyższym przedmiotowe dotacje przekazano bez podstawy prawnej, gdyż dotujący nie posiadał na dzień

dokonania wydatku tytułu prawnego do jego dokonania. Dokonanie tych wydatków pozostawało w sprzeczności z przepisami art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z zasadami dokonywania wydatków ze środków publicznych określonymi w art. 44 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy - wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań (zawartych umów). Zawarte umowy przewidywały termin wydatkowania środków do 30 listopada 2017 roku, a wydatkowanie ich po upływie tego terminu skutkowało dokonaniem wydatków ze środków publicznych bez posiadania tytułu do ww. dyspozycji. Wydatkowanie środków publicznych, z punktu widzenia interesów finansowych budżetu jednostki samorządu terytorialnego wymaga szczególnej uwagi. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych może dokonać wydatku ze środków publicznych zgodnie z zaciągniętym zobowiązaniem (zawartą umową).

3. Zgodnie z zapisami § 2 i § 5 umowy zawartej pomiędzy Gminą Brąszewice a Powiatem Sieradzkim dotyczącej wykonania przebudowy drogi powiatowej Starce – Robaszew, poprzez wykonanie nawierzchni asfaltowej na długości 400 m, wydatkowanie środków miało nastąpić w terminie do dnia 30 listopada 2017 roku, natomiast do dnia 15 grudnia 2017 roku zobowiązano przyjmującego do zwrotu niewykorzystanej części dotacji. Z protokołu odbioru końcowego robót sporządzonego w dniu 22 grudnia 2017 roku wynikało, że umowa nr SP.262.67.2017 na roboty pn.: „Przebudowa odcinka drogi powiatowej Rn 1730E Starce – Robaszew dł. 350 mb” została zawarta pomiędzy Powiatem Sieradzkim a Przedsiębiorstwem Robót Drogowych i Mostowych Sp. z o.o. dopiero w dniu 6 grudnia 2017 roku. Tak więc nie można było zachować terminów: [1] wydatkowania środków wskazanego w § 2 umowy (30 listopada 2017 roku) oraz [2] ewentualnego zwrotu niewykorzystanej dotacji wskazanego w § 5 umowy (15 grudnia 2017 roku). W związku z powyższym, gdyby jednostka chciała dochować terminów, |o których mowa w § 2 i § 5 umowy o dotację celową, powinna dokonać zmiany umowy w formie pisemnej (zgodnie z § 6 umowy).
4. W dniu 22 grudnia 2017 roku Powiatowy Zarząd Dróg w Sieradzu przedłożył rozliczenie otrzymanej pomocy finansowej na realizację zadania pn. „Realizacja zadań z zakresu bieżącego utrzymania dróg powiatowych w miejscowościach: Brąszewice – Żuraw, Godynice-Klonowa”, z którego wynikało że na przedmiotowe zadanie wydatkowano kwotę 368.750,31 zł. Do rozliczenia załączono kserokopie: faktury, potwierdzenia realizacji transakcji oraz protokołu odbioru końcowego z dnia 23 sierpnia 2017 roku. W § 3 pkt 3 umowy pomocy finansowej zobowiązano Powiat do przedłożenia Gminie sprawozdania z realizacji zadania w terminie 30 dni po wykonaniu zadania. Z protokołu końcowego odbioru robót wynikało, że roboty zgłoszono do odbioru w dniu 21 sierpnia 2017 roku, a protokół sporządzono 23 sierpnia 2017 roku. Tym samym sprawozdanie z realizacji zadania zostało złożone z przekroczeniem terminu wskazanego w umowie. Przekazanie dotacji dla Powiatowego Zarządu Dróg w Sieradzu nastąpiło w dniu 28 grudnia 2017 roku. Zgodnie z zapisami § 2 i § 5 zawartej umowy - wydatkowanie środków miało §nastąpić w terminie do dnia 30 listopada 2017 roku, natomiast do dnia 15 grudnia 2017 roku zobowiązano przyjmującego do zwrotu niewykorzystanej części dotacji.

W zakresie dochodów i wydatków związanych z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi

Zarówno za 2016 rok, jak i za 2017 rok, w Gminie Brąszewice wystąpiła nadwyżka dochodów nad wydatkami w zakresie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U z 2018 r., poz. 1454 ze zm.) wymagają rozliczenia nadwyżki poprzez jej wykorzystanie na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami, o czym stanowi art. 6r ust.2c, zgodnie z którym – środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, mogą być wykorzystane także na wyposażenie, zgodnie z regulaminem, nieruchomości przeznaczonych do celów publicznych w pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowych i technicznym. Zwrócić należy zatem uwagę na konieczność rozliczenia nadwyżki dochodów nad wydatkami w zakresie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2016 i 2017 rok, poprzez przeznaczenie jej na pokrycie kosztów funkcjonowania tego systemu. Dochód gminy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi spełnia bowiem warunki określone w art. 42 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym - środki publiczne pochodzące z poszczególnych tytułów nie mogą być przeznaczane na finansowanie imiennie wymienionych wydatków, chyba że odrębna ustawa stanowi inaczej. A tak właśnie stanowi ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Należy zaznaczyć również, że nieprawidłowe jest utożsamianie nadwyżki dochodów nad wydatkami w zakresie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z kwotą wolnych środków. Zgodnie bowiem z art. 217 ust. 1 ustawy o finansach publicznych - nadwyżką lub deficytem budżetu jednostki samorządu terytorialnego jest różnica między dochodami a wydatkami budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast wolne środki w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy - to nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. Tak definiowane wolne środki wykazywane są w poz. D.16. sprawozdania o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego (Rb-NDS). Wzór sprawozdania stanowił załącznik nr 22 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku poz. 1015 ze zm.). Od dnia 13 stycznia 2018 roku obowiązuje rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, a wzór sprawozdania Rb-NDS stanowi załącznik nr 21 do tego rozporządzenia. Zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych - wolne środki mogą być jednym ze źródeł pokrycia deficytu budżetu.

Należy zastrzec, że nie wszystkie środki pieniężne, które zostają w jednostce samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego to środki rozumiane przez ustawodawcę jako „wolne środki”, czyli wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Do kategorii innych środków pieniężnych pozostałych na rachunku bankowym, nie będących wolnymi środkami, zaliczane są należności samorządów, które muszą być

klasyfikowane i wydatkowane w ściśle określony sposób. Wpływy te i cele, na jakie mogą być przeznaczone, określają ustawy odrębne od przepisów ustawy o finansach publicznych. Typowym przykładem takich środków są m.in. środki z tytułu nadwyżki dochodów nad wydatkami w zakresie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Należy zauważyć, że od 2020 roku, stosownie do art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, dodanego przez art.1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 14 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 roku poz. 2500) - deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być sfinansowany przychodami pochodzącymi z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Zgodnie ze wzorem sprawozdania Rb-NDS, stanowiącym załącznik nr 21 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, przychody budżetowe (D1) zostały pogrupowane w następujące kategorie:

- D11 – kredyty i pożyczki, emisja papierów wartościowych
- D12 – spłaty pożyczek udzielonych,
- D13 – nadwyżka z lat ubiegłych,
- D14 – prywatyzacja majątku jst,
- D15 – wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych,
- D16 – inne źródła.

Stosownie do wyjaśnień zawartych w § 12 pkt 7 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej - w wierszach "inne źródła" przychodów i "inne cele" rozchodów ujmuje się źródła ujęte w uchwale budżetowej po zmianach, nie ujęte w innych wierszach sprawozdania. Z ww. kategorii przychodów grupowanych przez sprawozdanie Rb-NDS wynika, że nadwyżka dochodów nad wydatkami w zakresie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi nie mieści się w pojęciu żadnej z kategorii przychodów, poza „innymi źródłami”.

Występująca od dwóch lat nadwyżka dochodów nad wydatkami w zakresie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi powinna skłonić władze Gminy Brąszewice do ponownego przeanalizowania uchwalonych stawek opłaty pod kątem zweryfikowania ich wysokości.

W zakresie innych ustaleń

Kontrolujące na podstawie przedłożonej dokumentacji ustaliły, że 3 lampy w miejscowości Szczesie nie oświetlały dróg publicznych, a zatem gmina nie miała podstawy prawnej do ponoszenia wydatków na ten cel. Zgodnie bowiem z art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst

jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 755 ze zm.) - do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy finansowanie oświetlenia znajdujących się na terenie gminy:

- a) ulic,
- b) placów,
- c) dróg gminnych, dróg powiatowych i dróg wojewódzkich, (...)

Przez finansowanie oświetlenia ustawa Prawo energetyczne rozumie finansowanie kosztów energii elektrycznej pobranej przez punkty świetlne oraz koszty ich budowy i utrzymania (art. 3 pkt 22 ustawy). Przy czym, finansowanie oświetlenia dróg publicznych przez gminę obejmuje wszystkie drogi publiczne, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych, w rozumieniu przepisów o autostradach płatnych. Przepisom ustawy Prawo energetyczne odpowiada art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym - do zadań własnych gminy należy zaspokajanie potrzeb wspólnoty, w tym m.in. zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz.

Drogą publiczną jest droga zaliczona do jednej z kategorii dróg, z której może korzystać każdy, zgodnie z jej przeznaczeniem, z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w ustawie o drogach publicznych lub innych przepisach szczególnych (art. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych - tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2068 ze zm.). Drogi gminne należą do dróg publicznych wymienionych w art. 2 ustawy o drogach publicznych.

W kontrolowanym przypadku lampy nie oświetlały drogi publicznej a jedynie posesje mieszkańców oraz częściowo drogi dojazdowe do tych posesji nie będące drogami publicznymi, lecz drogami wewnętrznymi. W świetle przepisów - drogą wewnętrzną są zaś drogi, drogi rowerowe, parkingi oraz place przeznaczone do ruchu pojazdów, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg (art. 8 ust. 1 ustawy o drogach publicznych). W szczególności drogami wewnętrznymi są drogi na osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, dojazdowe do obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców, place przed dworcami kolejowymi, autobusowymi i portami oraz pętle autobusowe.

Art. 2 ustawy o drogach publicznych nie wymienia dróg wewnętrznych jako kategorii dróg publicznych. Wynika z tego wyraźnie, że drogi wewnętrzne nie wchodzą w zakres zastosowania art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo energetyczne, gdyż nie należą do dróg publicznych.

Odpowiedzialność za powyższe uchybienia i nieprawidłowości ponoszą przede wszystkim Wójt Gminy Brąszewice, Skarbnik Gminy Brąszewice oraz inni pracownicy Urzędu Gminy, w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Przekazując informację o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań na celu ich usunięcia oraz zapobieżenia ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące wnioski pokontrolne:

1. Zaktualizować prowadzony przez Wójta Gminy rejestr jednostek organizacyjnych Gminy Brąszewice.
2. Zapewnić prowadzenie rejestru instytucji kultury w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury.
3. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych poprzez:
 - zawieranie umów w zakresie bankowej obsługi budżetu jednostki samorządu terytorialnego na czas określony, stosownie do postanowień art. 142 ust.1 i 4 pkt 2 ustawy;
 - zwracanie zabezpieczeń należytego wykonania umowy i z tytułu rękojmi za wady w terminach określonych w art. 151 ust. 1 i 3 ustawy;
 - wzywianie wykonawców do złożenia, w wyznaczonym terminie, brakujących dokumentów lub oświadczeń, zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy.
4. Zaktualizować uregulowania wewnętrzne w zakresie obowiązującej polityki (zasad) rachunkowości, tak aby była ona zgodna z obowiązującymi: [1] rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, [2] ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, [3] zarządzeniem nr 28/16 Wójta Gminy Brąszewice w zakresie ewidencji rozliczeń podatku VAT.
5. Podjąć działania mające na celu przedstawienie Radzie Gminy Brąszewice projektu uchwały w sprawie określenia jednostki obsługującej i jednostek obsługiwanych oraz zakresu obowiązków powierzonych jednostce obsługującej w ramach wspólnej obsługi dla jednostek organizacyjnych Gminy Brąszewice, zgodnie z regulacjami zawartymi w art. 10a, 10b, i 10c ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.
6. Zapewnić przestrzeganie terminów płatności zobowiązań, określonych w umowach o pożyczkę.
7. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności poprzez:
 - ewidencjonowanie operacji gotówkowych w księgach urzędu obsługującego gminę;
 - prawidłową ewidencję deklaracji VAT częściowych składanych przez jednostki organizacyjne oraz deklaracji zbiorczych składanych przez Gminę Brąszewice;
 - zaprzestanie ujmowania podatku VAT na koncie 901 jako dochodu budżetu;

- ewidencjonowanie przyjęcia i umorzenia pozostałych środków trwałych zgodnie z systematyką określoną w rozporządzeniu;
 - prowadzenie ewidencji szczegółowej na koncie 240 – Pozostałe rozrachunki, w sposób który zapewni ustalenie rozrachunków, roszczeń i rozliczeń z poszczególnych tytułów (zgodnie z opisem do ww. konta);
 - prowadzenie ewidencji szczegółowej do konta 221 w zakresie poszczególnych użytkowników wieczystych oraz najemców/dzierżawców, w sposób umożliwiający ustalenie dla nich sald końcowych, tj. należności i nadpłat;
 - prowadzenie bieżącej ewidencji przypisów należności dla wszystkich dochodów przypisanych, w szczególności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, najem/dzierżawę.
8. Zapewnić prawidłowe wykazywanie w sprawozdaniach Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych oraz Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych, danych o skutkach finansowych wynikających z udzielonych zwolnień podatkowych oraz skutkach obniżenia górnych stawek podatkowych.
 9. Zapewnić przestrzeganie ustawy o rachunkowości, w szczególności poprzez:
 - zgodność ewidencji syntetycznej i analitycznej, stosownie do wymogu określonego w art. 16 ust. 1 ustawy;
 - ujmowanie w księgach rachunkowych wszystkich osiągniętych, przypadających na jej rzecz przychodów i obciążających ją kosztów związanych z tymi przychodami dotyczących danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty oraz poprzez wprowadzanie do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego w postaci zapisu, każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 6 i art. 20 ustawy;
 - ujmowanie w księgach rachunkowych jednostki dowodów księgowych, które dotyczą tej jednostki, a nie innych podmiotów;
 - prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób umożliwiający sporządzenie odpowiednich sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych, stosownie do wymogu określonego w art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy.
 10. Zapewnić prawidłowe sporządzanie bilansu Urzędu Gminy oraz bilansu z wykonania budżetu Gminy, w szczególności poprzez wykazywanie danych wynikających z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej, tak aby sprawozdania finansowe przedstawiały rzetelny wynik oraz sytuację finansową Gminy.
 11. Podjąć działania mające na celu ustalenia osób, które mogłyby być uprawnione do otrzymania kwot niewypłaconych wynagrodzeń przysługujących zmarłym pracownikom, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
 12. Wykazywać w sprawozdaniach Rb-27S kwoty zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (syntetycznej i analitycznej), stosownie do wymogu wynikającego z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

13. Zapewnić sporządzanie sprawozdania Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych, w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym, ze szczególnym zwróceniem uwagi na:
 - prawidłowe wykazywanie w sprawozdaniu danych o dochodach wymienionych w pierwszej części wystąpienia (należności, należności pozostałe do zapłaty, zaległości i nadpłaty), zgodnie z przepisami Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
 - prawidłowe wykazywanie w sprawozdaniu dochodów z majątku Gminy w kwotach netto, tj. bez podatku VAT, stosownie do postanowień § 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
14. Ewidencjonować pobrane przez inkasentów wpłaty na koncie pozabilansowym 991 - Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.
15. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w szczególności poprzez:
 - ujmowanie opłat związanych z pożyczkami, które nie stanowią odsetek od tych pożyczek, w § 8010 - rozliczenia z bankami związane z obsługą długu publicznego;
 - ujmowanie dotacji udzielanych dla jednostek spoza sektora finansów publicznych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w § 2360 – dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy o finansach publicznych, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
 - ujmowanie dotacji udzielanych dla niepublicznych punktów przedszkolnych w rozdziale 80106 – inne formy wychowania przedszkolnego;
 - ujmowanie dotacji udzielanych na dzieci niepełnosprawne uczęszczające do szkół podstawowych w rozdziale 80150 - realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych;
 - ujmowanie dotacji udzielanych na dzieci niepełnosprawne uczęszczające do punktów przedszkolnych i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych w rozdziale 80149 - realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego;

- ujmowanie dotacji udzielanych na dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju w rozdziale 85404 - wczesne wspomaganie rozwoju dziecka;
 - ujmowanie wydatków dokonanych na podstawie zawartych przez Gminę Brąszewice porozumień dotyczących dróg powiatowych w rozdziale 60014 – drogi publiczne powiatowe;
 - ujmowanie wydatków inwestycyjnych dokonanych na podstawie zawartych przez Gminę Brąszewice porozumień dotyczących dróg powiatowych w § 6300 - dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych.
16. Zapewnić dokonywanie przypisów w ewidencji podatkowej na podstawie doręczonej decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego.
 17. Zapewnić bieżące przekazywanie dochodów pobranych przez Urząd Gminy na rachunek budżetu.
 18. Zapewnić dokonywanie czynności sprawdzających w stosunku do składanych przez podatników podatku od środków transportowych deklaracji podatkowych, na podstawie art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. W razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji, stosownie do art. 274a § 2 ustawy, wzywać podatników do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny poddania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.
 19. Zapewnić podejmowanie czynności zmierzających do wyegzekwowania zaległości podatkowych zmarłego podatnika w oparciu o przepisy o odpowiedzialności osób trzecich zawarte w rozdziale 15 ustawy Ordynacja podatkowa.
 20. Zaniechać obciążania przyszłych nabywców nieruchomości kosztami sporządzenia wyceny nieruchomości.
 21. Bieżąco i terminowo podejmować czynności windykacyjne w stosunku do podmiotów zalegających z uiszczeniem należności o charakterze cywilnoprawnym, w celu niedopuszczenia do przedawnienia ww. roszczeń.
 22. Podjąć, w oparciu o przepisy ustawy Ordynacja podatkowa, czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego oraz prawnego i wyjaśnienie prawidłowości opodatkowania podatników podatku od środków transportowych i podatku od nieruchomości, opisanych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
 23. Naliczać i egzekwować odsetki z tytułu nieterminowych płatności czynszu dzierżawnego, zgodnie z postanowieniami zawartych umów.
 24. Zapewnić należyte monitorowanie procesów związanych z wykonaniem budżetu, podejmując – w uzasadnionych przypadkach – w trakcie roku budżetowego decyzje korygujące pierwotne założenia przyjęte w uchwale budżetowej i w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.
 25. Zapewnić przestrzeganie wymogu realistyczności wieloletniej prognozy finansowej wynikającego z art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

26. Zapewnić rzetelne prognozowanie w wieloletniej prognozie finansowej kwot rozchodów, uwzględniając w szczególności postanowienia zawartych umów, na podstawie których zaciągnięto zobowiązania dłużne.
27. Przestrzegać art. 226 ust. 3 i 4 ustawy o finansach publicznych, poprzez ujmowanie w wieloletniej prognozie finansowej wszystkich przedsięwzięć, których realizacja wykracza poza rok budżetowy, oraz poprzez właściwe określanie limitów zobowiązań dla tych przedsięwzięć.
28. Zapewnić zaciąganie zobowiązań wieloletnich w ramach upoważnień dla organu wykonawczego, ujętych w uchwale Rady Gminy w sprawie wieloletniej prognozy finansowej (art. 228 ust. 1 ustawy o finansach publicznych).
29. Przestrzegać art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, poprzez aktualizację wywiadu środowiskowego nie rzadziej niż co 6 miesięcy.
30. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w szczególności poprzez:
 - uchwalenie przez Radę Gminy rocznego programu współpracy Gminy Brąszewice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, w terminie do 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu - zgodnie z wymogiem zawartym w art. 5a ust. 1 ustawy;
 - zamieszczenie w ogłoszeniu wszystkich jego niezbędnych elementów, określonych w art. 13 ust. 2 pkt 7 ustawy;
 - jednoznaczne określenia formy zlecenia realizacji zadań publicznych (powierzenie lub wsparcie), zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy.
31. Ustalać w umowach tryb i termin przekazania dotacji, stosownie do art. 221 ust. 3 w zw. z art. 126 ustawy o finansach publicznych, w sposób umożliwiający beneficjentowi terminową realizację zadania z otrzymanych środków.
32. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych, w szczególności poprzez:
 - publikację na stronie BIP prawidłowej statystycznej liczby dzieci w przedszkolu oraz w oddziałach przedszkolnych, stosowanie do art. 46 ust. 1 ustawy;
 - udzielanie z budżetu gminy dotacji dla niepublicznych punktów przedszkolnych na każdego ucznia w wysokości równej 40% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli, zgodnie z art. 21 ust. 3 ustawy⁶;
 - ustalanie podstawowej kwoty dotacji dla niepublicznych punktów przedszkolnych zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy, biorąc pod uwagę wszystkie wydatki i dochody niezbędne do ustalenia tej wielkości;
 - ustalanie podstawowej kwoty dotacji dla oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy, biorąc pod uwagę wszystkie wydatki i dochody niezbędne do ustalenia tej wielkości;

⁶ Z zastrzeżeniem art. 39 ust.1 pkt 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

- udzielanie dotacji na dziecko niepełnosprawne objęte wczesnym wspomaganie rozwoju uczęszczające do oddziału przedszkolnego w publicznej szkole podstawowej w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na takiego ucznia niepełnosprawnego oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy;
 - obliczanie wskaźnika zwiększającego zgodnie ze wzorem określonym w art. 14 ust. 1 ustawy, uwzględniając wszystkie niezbędne dochody i wydatki do ustalenia tej wielkości;
 - udzielanie dotacji na jednego ucznia publicznej szkoły podstawowej w wysokości stanowiącej iloczyn kwoty przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego oraz wskaźnika zwiększającego, stosownie do wymogu art. 26 ust. 1 ustawy;
 - przeprowadzanie aktualizacji udzielanych dotacji oraz wskaźnika zwiększającego w sytuacjach i w terminach, o których mowa w art. 43 ust. 1 i 2 w zw. z art. 44 ust. 1 i 2 i art. 45 ustawy;
 - obliczanie zaktualizowanej wysokości dotacji na ucznia zgodnie z art. 43 ust. 4 i 5 ustawy;
 - przekazywanie dotacji na rzecz dotowanych podmiotów w terminach określonych w art. 34 ust. 1 ustawy.
33. Zapewnić przyznawanie dodatków specjalnych zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych oraz zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi.
 34. Wypłat odpraw emerytalnych dokonywać w dniu rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem, mając na względzie uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego, pamiętając przy tym, że niedotrzymanie przez pracodawcę terminu wypłaty ww. świadczeń powoduje konieczność wypłacenia także odsetek za opóźnienie - zgodnie z art. 481 § 1 ustawy Kodeks cywilny w zw. z art. 300 ustawy Kodeks pracy.
 35. Zapewnić przestrzeganie § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 roku w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, poprzez dokonanie ponownego przeliczenia stanu zatrudnienia w celu wyliczenia ostatecznej kwoty odpisu na fundusz na dany rok.
 36. Zapewnić gospodarowanie środkami zgromadzonymi na rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w sposób zgodny z ustawą z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.
 37. Przestrzegać art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, poprzez dokonywanie wydatków w granicach kwot określonych w planach finansowych.
 38. Zaktualizować uregulowania wewnętrzne dotyczące sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów księgowych występujących w Urzędzie Gminy Brąszewice, tak aby określały dokumenty księgowe oraz ich obieg w sposób zgodny z przepisami i stanem faktycznym.
 39. Zapewnić kontrolę dowodów OT pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

40. Zapewnić prawidłowe stosowanie przyjętych przez jednostkę odpowiednich stawek amortyzacyjnych.
41. Przestrzegać uregulowań wewnętrznych jednostki w zakresie dokumentowania czynności inwentaryzacyjnych.
42. Przestrzegać art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, poprzez zaciąganie zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków.
43. Przestrzegać art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, poprzez dokonywanie wydatków w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań (zawartej umowy).
44. Zapewnić rozliczanie udzielonych dotacji w terminach określonych w umowie (porozumieniu).
45. Zapewnić przestrzeganie art. 6r ust. 2c ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, poprzez zapewnienie rozliczenia nadwyżki dochodów nad wydatkami w zakresie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi poprzez jej wykorzystanie na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w kolejnych latach.
46. Zaprzestać finansowania oświetlenia dróg niepublicznych, które nie stanowią własności Gminy i nie znajdują się w jej zarządzie.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich wykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Gminy w Brąszewicach.

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Brąszewicach.

aa.